

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

✓ Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishtvu prejemam:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Izključno vsak dan svačar izvešča medelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Vojna in mir.

Dunaj, 4. februarja.

Navzlic dejstvu, da grmijo od snoči pred Odrinom topovi, se pojavlja po Evropi nepričakovano silen političen optimizem. Zdi se, kakor da bi politični duhovi, utrujeni in zmučeni vsled razburjenja in živčne napetosti preteklih tednov, izgubljali ostrino svoje volje in se prepuščali polagoma duševni reakciji. Evropa se je utrudila gledati vojni furiji v obraz, njeni pogledi se vračajo nazaj na vrvenje in hotenje mirnega dela. Glasovi, ki so prorokovali, da bo prvi grom topov pred Odrinom kakor strelo naznanjajoče bučanje silnega groma na temno zastrtem nebu — so utihnili.

V kanonado, ki se je snoči pričela, se marveč meša rahlo in sicer komaj slišno piščalka evropskega miru.

Pokazalo se je, kako pameten je bil sklep balkanskih zaveznikov, odpovedati premirje in obnoviti vojno. Mesto besed, preprirov, razvnanjanja, obotavljanja in intrigiranja, je stopilo odločilno dejanje, ki je na mah izčistiло politično atmosfero. Turčija, ki se je do zadnjega trenutka upirala in obotavljala, vidi sedaj, kar ni mogla in ni hotela verjeti, da je predaja Odrina res conditio sine qua non. In že prihaja iz Carigrada vest, da je prva pripravljena priznati izvršeno dejstvo in da ne bo več protestirala, kadar zasedejo zavezniki »sveto mesto«, da ga obdrže za vedno. Seveda se porta v enem moti, namreč če misli, da bo sedaj po zopetnem izbruhu vojne mogoče izvršiti glede mirovnih pogajanj enostavno rešiti restitutio in integrum ter navezati diplomatične niti tam, kjer so bile pretrgane. Vsak dan vojne pomenja marveč tudi nove in večje pogoje balkanskih držav in iz Sofije nam že javljajo, da bodo Bolgari zahtevali sedaj tudi dohod k Marmarskem morju, javljajo nam istočasno tudi iz Carigrada, da so veleposlaniki opozorili velikega vezirja na nujnost skorajšnjega miru. Grški ministrski predsednik Venizelos, ki se nahaja danes na Dunaju, je pravno prepričan, da vojna ne bo več dolgo trajala, in da se bodo na samem bojišču pričela nova mirovna pogajanja. Čim bolj bodo grmili pred Odrinom bolgarski in srbski topovi, tem lažje bodo potekale konference.

Minister Venizelos je prepričan, da bodo Bolgari udarili tudi na Cataldžo in Carigrad ter tako popolnoma strli turško trdovratnost.

Vendar pa sodi Venizelos, da balkanska zveza nima glede Carigrada nikakih dalekosežnejših načrtov in da upošteva nevarnosti, ki bi moge nastati iz namena, obdržati sultanovo glavno mesto in gospodstvo nad Dardanelami. Tudi balkanska zveza si je svesta velikega pomena, ki leži v besedah »lokalizacija balkanske vojne«, katera je le takrat mogoča, ako ostanejo Carigrad in Dardanele turške.

S tega vidika označujejo politični krogi razpoloženje kabinetov takole: balkanska vojska ne sme imeti za evropski mir nikakih nevarnih posledic ne v direktnem in tudi ne v indirektnem oziru. To se pravi z drugimi besedami: razoroženju balkanskih armad bo sledilo razoroženje evropskih vojsk ali pa se bo morda izvršilo še prej, kakor ono. Politični krogi pripisujejo lastnoročnemu pismu cesarja Franca Jožefa, ki ga je ta poslal ruskemu carju, vedno večji pomen. Zatrjuje se, da je padla z ust si volaslega vladarja, ki je bil za časa baš pretekle kritične dobe najtrdnjši steber evropskega miru, odločilna in rešilna beseda. Že včeraj smo na podlagi izvršnih informacij mogli poročati, da je pričakovati skorajšnjih dogovorov med dunajskim in peterburškim kabinetom, katerih uspeh bi naj bil, da se vrnejo naši, ob mejah stoječi polki v domovino, da se vrne domovini zavest nove mirne in nemotene dobe. Danes se označujejo celo že termini in »Zeit« zatrjuje, da bo demobilizacija ruske in avstrijske armade morda že do 10. t. m. izvršena, kar je seveda nekoliko prenapetost trditvev.

Med predpogoje, ki bi uresničili to nado, spadajo namreč tudi gotovi diplomatični ukrepi peterburškega in dunajskega kabineta. Rusko in avstrijsko stališče napram aktualnim balkanskim vprašanjem še ni izenačeno in cesarsko pismo ter carjev odgovor bodeta le takrat fundamenta miru, kadar bo začrtana pravična in zadovoljliva albanska meja ter končan bolgarsko-romunski spor tako, kakor to odgovarja utemeljenemu stališču Bolgarije, ki noče biti zmagovalka in oropanka ob enem. Kot znamenje, da je napetost med tripletentom in trozvezo popustila, be-

leži politični krogi tudi zblizanje med Anglijo in Nemčijo.

Na Balkanu samem bo treba po vojni mnogo političnega dela. V bolgarskih krogih je padla beseda o balkanskem patriotizmu. Veliko in pomembno geslo! Balkanske države bi morale storiti vse, da ga uresničijo. V Belgradu bodo morda že jutri pričela posvetovanja med Pašićem in Venizelosom, katerih namen je, utrditi in ujasniti pogodbene vezi, na katerih temelji balkanska zveza. Nesporazumljenja med Srbijo in Belgradom radi Makedonije morajo biti odpravljena in z zadovoljstvom smemo beležiti vest, da je Bolgarija pripravljena prepustiti Srbiji Bitolj, ter se s tem oddolžiti za večkanske žrtve, ki jih je doprinesla in jih še doprinese srbska armada za bolgarsko osvobodilno delo. Državniki in politiki na Balkanu bodo še potrebovali mnogo hladne treznosti in morda še več srčne gorečnosti za skupno idejo, da izgradijo stavbo, v kateri naj se čuti, kakor je dejal dr. Danev, doma in na varnem Bolgar in Srb, Grk in Rumun.

V optimistično razpoloženje, ki prevladuje danes po Evropi, lahko udari strela nepričakovanih dogodkov, nepreračunjenih zapletajev. Lepše in prijetneje pa je, gledati ob svitu granat in bomb, ki padajo na trdovratno, danes še turško trdnjavo ob Marici, v boljše bodočnost, kakor pa se vjdajati ob pogledu na še zastrte oblake evropskega političnega horizonta, ki jih razsvetljuje ogenj bolgarskih in srbskih topov pesemističnim prorokovanjem.

Iz državnega zbora.

Včeraj se je pričelo glasovanje o drugi skupini predloge o osebni dohodnini. Odložiti so morali več točk, ki se nanašajo na vpogled trgovskih knjig. Upanje, da bo finančna reforma sprejeta, je le majhno. Posebne težkoče se pojavljajo pri osebni dohodnini, ker se mora računati z ostrim odporom socialnih demokratov proti vladnemu načrtu, ki noče premoženja duhovniških korporacij in toto obdajati, temveč le na ta način, da se obdajci le oni del skupnega premoženja, ki odpade na vsakega posameznega člana korporacije. Na ta način bi bilo obdajeno pri mnogostevnih duhovniških korporacijah sploh nemogoče,

ker delni znesek, ki odpade na posameznika, mnogokrat ne doseže davka prostega eksistenčnega minima. Nekateri upajo, da bo finančni odsek do sobote končal svoje deko.

Iz poljskih poslanskih krogov poročajo, da poljski poslanci ne zahtevajo več z onim pritiskom zvišanja davka na pivo, nego prej, ker se je finančni minister pl. Zaleski odločil, da bo v uporabil ves dohodek iz zvišane davka na žganje za sanacijo deželnih financ.

Vojna na Balkanu.

Odrin.

Pred Odrinom so grmeli topovi, hitro pa so zopet utihnili, če smemo verjeti vestem, ki prihajajo preko Berolina iz Sofije. V Sofiji so imeli namreč glasom te vesti poslaniki trozveze dolgo posvetovanje, ki je trajalo pozno v noč. Nato so se poslanski obrnili na bolgarsko vlado, ki je kmalu nato zapovedala poveljnikom pred Odrinom, da naj ustavijo nadaljne sovražnosti.

Glasom privatnih poročil je bilo obstreljevanje Odrina s strani Srbov in Bolgarov zelo uspešno. Oblegovalci so Odrin obstreljevali vso noč. Več mestnih delov je začelo goreti. Tudi iz Carigrada potrjujejo, da so oblegovalci začeli Odrin obstreljevati v ponedeljek ob pol 8. zvečer. Zopet enkrat so tedaj nemški listi, ki so že poskušali obrekovati Bolgare in Srbe, postavljeni na laž iz Carigrada samega. Brzobjavka iz Carigrada dostavlja, da je v mestu vse mirno.

O usodi Odrina se je izrazil predsednik bolgarskega sobranja zastopnik »Neue Freie Presse« na Dunaju, ki ga je poiskal na kolodvoru. Danes se že peljem ves dan in sem seveda brez novih poročil. Če pa je res, da hoče Turčija odstopiti Odrin, če dobi tam svojega verskega zastopnika, me to zelo veseli. Že v Londonu sem bil zadovoljen s tako rešitvijo in sem odkrito izjavil, da bi Bolgarska prav rada videla, če se ta načrt uresniči. Po sklenjenem miru bomo imeli tisoče Turkov v naši državi in bomo začeli kupčevati tudi z Malo Azijo. Treba bo, da živimo s Turčijo v prijateljskem sosedstvu. S tem pa še ni vse storjeno. Ne zadoštuje nam, da izjavi Turčija, da odstopi Odrin, storiti mora to tudi v

resnici. V Odrinu ne sme ostati niti en mož turške posadke. Potem smo pripravljene pogajati se glede miru. Evropa menda misli, da ne bomo z vso resnostjo nadaljevali sedanje vojne, za nas pa pomeni tudi sedanja vojna vprašanje eksistence kakor prva vojna.

Kakor poročajo iz dobro podučeni bolgarskih krogov, je Bolgarska sicer pripravljena dovoliti Turčiji verskega funkcionarja v Odrinu, nikakor pa se ne zadovolji z Odrinom samim, marveč vsrta na svoji zahtevi, da dobi vse turško ozemlje do Rodosta ob Marmarskem morju. Novega premirja Bolgarska ne bo sklenila, ker je sedanje premirje stalo Balkansko zvezo 400 milijonov frankov.

V diplomatičnih in v bolgarskih vladnih krogih prevladuje prepričanje, da bo Odrin padel tekem enega tedna in da se bodo potem zopet pričela mirovna pogajanja. Splošno se sodi, da bo potem turška vlada bolj dostopna in da bo mogoče hitro skleniti mir.

V Carigradu.

V Carigradu grozi zopet kriza. Mahmud Šefket paša, ki ne podcenjuje notranjih težkoč in ki je popolnoma razočaran vsled neprestanih konfliktov v armadi, je sklical voditelje strank, da sestavi zopet nov kabinet »konzervativne«. Voditelji pa so njegove predloge hladno zavrnil in tudi njegov predlog, da naj postane Hakki paša veliki vezir, ni bil sprejet. V Carigradu zahtevajo kabinet Said paše. Tudi armada je baje proti Mahmud Šefket paši. Generala Pertev in Fuad sta se izjavila proti njemu. Enver beg je postal popolnoma nemogoč. Moral je odpotovati v Ismid, da je dirigiral anatolske redite v bojno črto, ker ga niso hoteli imeti pri vojski pri Cataldži. Tudi v Mali Aziji se kaže kot posledica smotrnega tujega delovanja razpad. Baje so konferirali smirenski veliki ur s francoskim veleposlanikom v Carigradu. Nič bi tedaj ne presenetilo, če bi sedanji kabinet, ki je diplomatično in materialno popolnoma izoliran, kmalu sklenil mir in nato odstopil.

Dosti dajo misliti tudi vesti, ki jih sicer turško poslaništvo na Dunaju dementira, ki pa so vendar zelo verjetne, da se je razglasil vilajet Basra za neodvisen in da so tudi dru-

LISTEK.

Skrivnost hiše št. 47.

Roman.

Angleški spisal J. Storer Clouston.

(Dalje.)

V tem groznem položaju bi ga bilo gotovo zelo tolažilo, če bi bila vladala v škofijski palači tista nežna, nekritična simpatija, ki jo je želel in pričakoval. A ravno te ni našel in najmanj pri svoji soprog, gospe Soper. Bolelo ga je neizmerno, da mu je vsak dan očitala: Če bi ne bil vtaknil svojega nosu v stvar, ki te nič ne briga, pa bi ne bila prišla ta nesreča nad nas. In njegovi otroci so pritrjevali materi.

Zaman je v krogu svoje rodbine iskal le senco tiste udanosti, ki jo je užival v svoji škofiji. Zdal je sprevidel, da je bil vedno preveč popustljiv in prizanesljiv. Zaradi ljubezni miru ni dvajset let svoji ženi ugovarjal in je moral zdaj občutiti posledice svoje slabosti. Obsipala ga je z očitani vprašanji njegovih otrok, vprico njegovih poslov, da celo vprico njegovih duhovnikov. Rabila je hitre, krepke samostalnike in brezobzirne ostre pridevnike, da bi označila njegovo postopanje. Če je povzdignil svoj glas, ga je preglasila. Če je apeliral na njeno simpatijo, mu je pove-

dala, da jo je izgubil, ker je spravil sramoto nad enajst njenih črvičkov.

»Zdaj je lahko, delati očitke,« se je osmelil reci v največjem svojem ogorčenju. »Jaz bi le rad vedel, kaj bi bila ti na mojem mestu storila.«

»Tolika pametna bi bila gotovo, da bi bila celo stvar najprej malo premislila,« mu je odgovorila. »Če bi bil ti le trenutek premišljeval, bi bil spoznal, da ne smeš klicati policije, ne da bi prišlo tudi naše ime v to blato.«

»A to je bila vendar moja dolžnost.«

»Tvoja prva dolžnost so žena in otroci.«

Držal se je, kar mu je bilo mogoče škofovsko - dostojanstveno, ko je rekel:

»Oprostite, moja draga, toda škof ima dolžnosti, ki so še višje.«

»To je bedarija in ti sam veš to prav dobro,« ga je prekinila žena. »Dolžnosti, za katere je človek plačan, nikakor ne morejo biti njegove najvišje dolžnosti. Na noben način pa ni bila tvoja dolžnost, vtakniti svoj nos v zadevo Irvina Molyneuxa.«

»Če bi jaz hotel tvojo pomanjkljivo logiko izkoristiti, moja draga, bi ti lahko odgovoril.«

»Jaz ti ne pridigam logike, ampak pamet.«

»Bodi vendar razumna, ljuba žena! Ali bi bila ti prikrila, da je uloga Harriet naenkrat na tako

skrivnost in sumljiv način izginila?«

»Zakaj pa ne? Zakaj naj pa ne izgine, če jo to veseli? Jaz na njenem mestu bi bila imela že večkrat poželjenje izginiti, če bi imela tako nepraktičnega, razmišljenega in smešnega človeka za moža.«

»Ti moj Bog — pa vendar ne boš hotela trditi, da je iz lastnega nagiba izginila?«

»Zakaj pa ne? Ljudje, ki izginejo, store to navadno iz lastnega nagiba. Bančni kasir... oni teden... ali ta mar ni iz lastnega nagiba izginil?«

»Ah, kaj,« je zaklical škof, »s teboj sploh ni mogoče pametno govoriti. Torej se je Harriet Molyneux sama umorila in se sama na vrtu pokopala.«

»Ali smem vprašati, kaj ima truplo Harriet Molyneux s tem opraviti, da si ti v tuji hiši napravil škandal ter s tem svoji ženi in svojim otrokom zagrešil življenje?«

Škof je sam sebi segel v lase in se poskušal ni odgovoriti na to uganoko. Toda njegova žena je iz njegovega poraza neumljeno izvajala vse konsekvence.

»Najmanj, kar moreš storiti, je to, da se peljeva kam proč, dokler ne bo ta škandal pozabljen.«

Škof je premišljeval.

»Ali bi pa je ne bilo bolje, da ostaneva doma? Na potovanju sva še bolj izpostavljena občni pozornosti.«

sti. Že to je hudo, da vlačijo naše ime vsak dan po listih, na potovanju bi pa še s prsti na naju kazali — in to bi bila neprijetnost, kateri nečem svoje žene izpostaviti.«

»Saj bi lahko inkognito potovala.«

Zopet je škof premišljeval.

»Zadnjih osemindeset ur,« je končno rekel, »sva imela še nekaj miru. Morda se naše časopisje vendar zave dolžnosti dostojnosti. Počakajva torej še malo; obljubim ti pa, da pojdem s teboj na potovanje, če se ta sramotna namigavanja ponove. Sicer pa ostaneva mirno doma.«

Ta obljuba je zadovoljila gospe Soper; njeno zadovoljstvo je zadovoljilo tudi otroke in v škofijski palači je novič zavladalo soglasje.

Na večer tistega dne je škof razmeroma mirne duše sedel za svoj mizo, da bi nadaljeval drugi del svojih znamenitih pridig o propadanju morale na Angleškem. Prvi del, ki mu je vstvaril veliko slavo, je bil pred kratkim izšel in zdaj so tako duhovniki, kakor laiki goreče zahtevali, naj hitro sledi še drugi del.

Ko mu je njegov založnik predlagal, naj spiše še drugi del, je dejal svoji ženi, ki ga je takrat še občudovala:

»Ta predlog je prst božji. Bog mi je dal lastnosti, ki me odlikujejo — lahko to rečem, ne da bi se hvalil — da jih vporabim. Dolžnost mi je

torej, da se odzovem splošni želji, dolžnost toliko bolj, ker je prvi del mojih pridig vrge tako lep dobiček.«

Ko se je sedaj nagnil nad papir, je to storil s trdnim sklepom, da obudi s svojim delom pozornost vsega sveta. Začel je delati beležke. V tem neprimernem trenutku ga je prišla motiti njegova soproga.

XXVII.

»Kaj hočeš?« je ostro vprašal škof.

»Mož!« je zaklicala gospa. »Posledice tvojega početja so prodrle že v našo otroško sobo. Tu — glej!«

Izročila mu je ličen sešitek; škof je čital naslov »Za ves svet.«

»Kaj je s tem časopisom?« je vprašal škof.

»Pravkar sem ga Evangelini vzela iz rok,« je odgovorila gospa. »Otrok osemih let čita o sramoti svojega očeta! Mož, to je tako nezasišano, da bi še angelja minila potrpežljivost.«

Prestrašen je sledil njenemu prstu in je čital »Skrivnost ulice Hiacintu; spisal Feliks Chapel.«

»To je začetek,« je trpko rekla gospa. »Začetek romana, ki bo obsegal dvanajst nadaljevanj.« In ta ničvredni pisatelj, ki je zmežgal ta roman, ima posebno veselje na tem, da popisuje z najtemnejšimi barvami svoje postopanje. Tebe je vzel še bolj na piko, kakor Irvina Molyneuxa. Poslušaj!«

(Dalje prihodnje.)

god v Mali Aziji izbruhnili nemiri. Pričakovati je, da se bodo tudi če se sklone mir, pokazale v Turčiji še teške posledice vojne.

Izpred Odrina.

(Dopis.)

Zgodaj se je jelo mračiti. Ob petih je že legla na zemljo temna noč. Povsodi tema, samo nam nasproti je opaziti ogenj, svetlobo: Turki palijo vasi, ki so tako nesrečne, da se nahajajo med njihovimi in našimi pozicijami. Gozdovi in gozdiči so že zdavnaj posekani vsepovsodi, ker so bili na potu tako oblegovancem, kakor oblegovalcem. Zapaljene vasi so gorele v strahovitem požaru, plamen je segal do neba.

Obzorje je bilo motno in krvavo-rdeče, nad njim pa so krožili gosti in temni oblaki. Semtertja se je zasvetila v luči kupola ali minaret kake mošeje.

Že od ranega jutra grme in pojo svojo strašno pesem vsi topovi generala Beličeva in sipljejo smrt in pogin proti Odrinu.

Odrin je zavil v nepredno temo.

Tam jim je že zdravna zmanjkalo materiala za razsvetljavo, da — ugasnili so jim celo projektorji, samo dva še z bledimi in ugasnjočimi žarki iščeta bolgarske in srbske baterije, šotore in okope.

Kako strašno in grozno je v tem mračnem mestu pod točo topovskih krogel, ki ne prizanašajo nikomur, v tem mračnem mestu z molčečimi ulicami, po katerih ne hodijo ljudje, marveč se jedva še premičejo brezmočne sence!

To je slepo carstvo smrti, kjer samo še kak žarek solnca, ki se semtertja še pokaže izza gostih oblakov, spominja grešnike, da tudi zanje še obstoji življenje.

Samo kadar zagrmje turški topovi, je videti v njihovi luči one nesrečnike, ki so še živi, kako zapuščajo na pol razdejane hiše. Ti nesrečniki pravzaprav ne živijo več, marveč od dneva do dneva čakajo na smrt, brezmočni in strti.

Treba je zvezati med sabo nekaj utrd, da bi jih zavezniška bolgarsko-srbska vojska ne mogla zavzeti.

Nesrečniki, izmučeni, lačni, strti od mraza, kopljejo tu in delajo pod nadzorstvom oficirjev. Ako kdo omaga, ako mu omahne roka, mu zašvrkne bič preko pleč, a često se tudi pripride, da počasi strel nanj iz revolverja, da se mrtev vrne v jarek, ki ga je preje sam izkopal.

Seveda čim manj zob in ust je v obleganem mestu, tem dlje se lahko drži trdnjava, sicer ne morda več nekaj tednov ali dni, pač pa nekaj ur, nekaj minut...

Toda tudi pri nas nimamo raja. V železniškem vozu, kjer stanujemo, je zima in mraz. Kroginkrog stoji vagoni, polni, natlačeni vojakov. In v teh vagonih je zrak, ki duši človeka. Tam daleč v daljavi je videti rdečkaste pramene ognja. Nekje tulijo in lajajo psi. Tepo se pri izkopavanju mrličev...

Podnevi jedva premičejo noge, siti in leni, ponoči pa se grizejo in koljejo ob izkopanem mrliču ter tulijo tako strašno in grozno, da človeku pretresa mozeg. Zdi se ti, kakor da bi tudi tebi napovedovali bližajočo se smrt.

Strahota, grozota! Kdo ve, ako se ne bodo že v nekaj dneh ti psi trgali in klali za moje telo in žrli moje meso...

Takšno je življenje pred Odrinom, a vendar nam ne klone duh, vkljub vsemu smo bodri in navdaja nas krepka zavest, da bo kmalu konec teh strašnih dni...

Vojni načrt balkanskih zaveznikov.

(Dopis.)

Solun, 2. februarja.

Jutri zvečer poteče premirje in v torek že bodo na trakijskem bojišču zopet gromeli topovi in pokale puške.

To je gotovo, nihče izmed nepo- učenih pa ne ve, kakšen je načrt zavezniških vojsk za bodoče vojne operacije.

Ali bo bolgarsko-srbska vojska predvsem skušala v silnem naskoku vzeti Odrin, ali bo zavezniška armada z vso močjo pritiskala na turško obrambno črto pri Cataldži, da si napravi svobodno pot proti Carigradu? Kdo bi to vedel! Mogoče je oboje, in ni izključeno, da bodo zavezniške armade pričele istocasno z operacijami tako proti Odrinu, kakor pri Cataldži.

Govori se tudi o operacijah na polotoku Galipoli, a kakor se zdi, javnost tej akciji ne pripisuje posebne važnosti.

In vendar kaže vse na to, da bo prav operacije na Galipolskem

polotoku največje važnosti v tem drugem delu balkanske vojne.

Po zanesljivih informacijah iz grških krogov so balkanski zavezniški sklenili napeti vse svoje sile, da se polaste Dardanel.

V to svrhu je poslana na Galipolski polotok močna bolgarska vojska, ki ima nalogo najprvo potolči tamkaj se nahajajočo turško armado, potem pa naskočiti evropske dardanelske utrdbe.

Celokupno grško brodovje je zbrano pred vzhodom v Dardanele, da zabrani vsak izpad turške flotile iz morske ožine. Včeraj in danes je odplulo iz Soluna več velikih grških parnikov, natlačenih vojašiva.

Tudi iz Pireja je odšlo več takih transportnih parnikov z vojaštvom na krovu.

Vse to vojaštvo bodo Grki izkrkali ob ugodni točki maloazijske obale ter s to armado naskočili dardanelske utrdbe z azijske strani. Baje so se Grki odločili za to akcijo, ker so se po svojih ogledih prepričali, da nimajo Turki v Mali Aziji v bližini Dardanel prav nobene večje posadke.

Če je ta informacija zanesljiva, vzroka nimamo, da bi o tem dvomili, potem imajo zavezniški namen forsirati Dardanele, uničiti najprvo utrbe na suhem in tako omogočiti grškemu brodovju svoboden vstop v morsko ožino.

Ako se zaveznikom ta projekt posreči, bo grško brodovje lahko z morske strani navalilo na Carigrad. Potem bi Turkom bila zadnja ura tudi v Štambulju! ...

Povest slov. prostovoljcev.

(Napisal M. Č.)

(Dalje.)

Ni nam bilo mogoče dospeti v trdnjavo, tolika gnječa je bila pred vodom.

Že smo hoteli oditi nazaj v mesto, kar smo zagledali poročnika našega bataljona, ki se je prerival iz trdnjave skozi vrata. Tudi on nas je opazil in pristopil k nam.

»Sreča za nas, da so došli bratje Srbi. Sami bi ne bili osvojili take trdnjave,« je dejal po odzdravu.

Pripovedoval nam je, da je bila turška vojska z vsem izborno prekrbljena, da bi bila mogla še dolgo kljubovati naskokom naše vojske. Imel je priliko v trdnjavi govoriti s turškim častnikom, ki mu je priznal, da so bili Turki vsled napada srbske vojske za hrbotom tako presenečeni, da so brez vsakega pomisleka razobesili belo zastavo. Tako nepričakovano so jih pozdravili srbski topovi od nasprotne strani, da so mahoma obupali nad črnamo mesto.

Odkrito je priznal poročnik, da so bili Črnogorci povsem napačno informirani o moči trdnjave in da bi bil postal Leš najbrže drugi Taraboš brez srbske pomoči.

»Pazite, da pridete kmalu v mesto, kajti bataljon se vrne še danes v Medovo, ker imamo jutri tam posla,« je končal.

Zahvalili smo se častniku za prijaznost in odhiti za njim navzdol v mesto.

Pet mrtvih in dvanajset ranjencev so znašale izgube našega bataljona. Pokopali so mrtvece in odvedli ranjence v oskrbo za vojsko došli sanitetni oddelki. Čez eno uro se je posrečilo častnikom zbrati ostale skupaj in odrinili smo proti Medovi, medtem ko je ostala redna črnogorska vojska v Lešu, oziroma na desnem bregu Drina.

Na večer smo dospeli v Medovo in utrujeni pospali v prenočiščih. Ponoči so prijadrali štirje grški trgovski parniki in pripeljali municijo, živež, krmo za konje in nekaj topov.

Ker je pristanišče plitvo, so se usidrali parniki kakih petsto metrov od obale in ves drugi dan smo v dežju in razburkanem morju prepejavali tovore z velikimi čolni od parnikov do obale in jih tam izkrkali na suho.

Tudi mnogo Črnogork se je pripeljalo s temi parniki v Medovo, da prinesejo svojem hrane in obleke in da strežejo ranjencem. Ko smo bili z drugimi tovari gotovi, so prišle na vrsto tudi ženske in šele pozno v noč smo dokončali delo ter se vrnili v vojašnico k počitku.

Dopolodne naslednjega dne (20. novembra) je dospel eskadron srbske kavalerie v Medovo. Nad vse slovesno smo jih sprejeli. Že pred prihodom se je postavil bataljon v vrsto ob morski obali in ko smo zagledali prve jezdece na cesti, smo jeli prožiti salve v pozdrav, oni pa so nam odzovarjali s streli iz karavink. Sam vojni minister jim je hitel nasproti, objel in poljubil vse častnike, moštvo pa vele pogostiti. Vsak konjenik je dobil pol kile slanine in dve kili kruha poleg kozarke rakije.

Tu, ali v Lešu bi morali biti navzoči oni žurnalisti, ki so pisali o

nesporazumljenju med črnogorsko in srbsko vojsko, pa bi ne razširjali takih bedarij po časopisu.

Iste dne popoldne smo se vrnili v Leš, kjer smo se utaborili na desnem bregu Drina ob malem hribu poleg stare arnavtske katoliške cerkve.

Na levem bregu Drina, v mestu in na pobočju griča, nad katerim se dviguje grad, pa je taborila srbska vojska, okrog deset tisoč mož, ostali so odšli že prejšnji dan proti Draču.

Pet dni smo taborili v brezdelju pri Lešu. Edino naše opravilo je bilo straženje ponoči. Stražili smo topove in municijo ob cesti, ki pelje v Skader. V prostem času pa smo hodili na obiske ali v srbski tabor, ali v taborišča črnogorskih bataljonov.

Ogledal sem si tudi prvi omenjeni arnavtske cerkev. Tik nad reko Drino se dviguje, kakor mala utrdba. Zidana je iz samega kamnja, ravnotako tudi župnišče, ki je cerkvi prizidano. Na sredi med župniščem, cerkvijo in stolpom je prostorno dvorišče z vodnjakom. Notranjčina svetišča je jako priprosta. Oltarji (en velik in dva mala) vsi leseni, ravnotako stebri pod korom. Na koro je ležalo v onem času vse polno cunj, razbitih zabojev; sploh je bila videti cerkev vsa zapuščena, gotovo že dalj časa ni služila svojem namenu.

Na južni in jugozapadni strani cerkve se razprostira priprosto pokopališče. Na sredi raste velika stara lipa in oljka, poleg njih velik lesen križ.

Grobni spomeniki so nad vse primitivni, vsi izklesani iz kamnja. Na cerkvenem zidu je v zidanih več kamenitih plošč z latinskimi ali italijanskimi napisi — gotovo spomeniki ondi umrlih dušnih pastirjev.

Župnišče je bilo zapuščeno, menda je pobegnil župnik iz strahu pred umikajočo se turško vojsko, ali pa pred pravoslavni Črnogorci. Vse polno italijanskih knjig, učnih in nabožnih, zemljevidov in razglednic je ležalo po tleh.

Na prvi hip se je videlo, da je tudi ta župnik, kakor večinoma vsi v Albaniji, pod avstrijskim protektoratom vršil agitacijo za Italijo med svojimi ovčicami.

Baš sem odšel iz župnišča in se hotel vrniti v tabor, kar sem opazil troj arnavtov, ki so prihajali po hribu navzdol proti cerkvi. Na nosilnicah so nosili štirje možje mrtvega tovariša, ki je padel v bitki proti Turkom na črnogorski strani. Za nosači je stopala mlada žena s sedem ali osemletnim sinom.

Položili so mrtveca na tlak v cerkvi in vsi drugi odšli. Je žena z otrokom je ostala pri njem. Pokleknila, ali bolje rečeno vsedla se je poleg njega, vzela iz žepa velikanski molek in mehanično šepetala molitve za ubitega moža. Deček pa je ravnodušno hodil po cerkvi semintja, niti vdovi, niti siroti ni bilo čitati iz obrazov kake žalosti. Ljudje so navajeni pogrebom tam doli med divjimi gorami.

Za malo časa so se vrnili možje z lopatami in pričeli kopati grob na pokopališču. Žena z otrokom je pristopila k njim in brez najmanjšega razburjenja onazovala njihovo delo.

V par minutah je bil grob izkopen, prinesli so mrtveca iz cerkve, ga položili v grob, zagrebeli, pokleknila in molili kratko nerazumljivo molitev ter se razšli. Vdova je prišla dete za roko in izginila hitrih korakov z njim za hribom.

Čudni, zagonetni ljudje so ti Albanci.

(Dalje prihajajo.)

Stajersko.

Iz Celja. V ponedeljek, dne 17. februarja se prične prvo letošnje zasedanje porotnega sodišča. V ponedeljek dne 17. febr. bo stal pred porotniki delavec Martin Šloser od Nove cerkve zaradi požiga, v torek dne 18. februarja mlinar Janez Podergajs iz Začreta zaradi ponarejanja denarja, v sredo dne 19. februarja Janez Gričnik, rudar iz Zreč zaradi uboja.

Iz Celja. Naši nemški someščani so priredili na pustni torek popoldne po mestu sprevod maškar, ki je pa kazal prav malo okusa in dovtipnosti njegovih aranžerjev. Kaj takega bi še spravili bolje in dovtipnejše v Lokrovcu skupaj. Sprevodu so se poznali slabi časi in pomanjkanje dobre volje pri naših nemških trgovcih in obrtnikih. Da ni manjkalo zasmehovanja jugoslovanskih kraljev, se v patrijotičnem in kulturnem Celju samo ob sebi razume. Dvomimo, da sta bili s tem zasmehovanjem zadovoljni na pr. tvrdi Rakusch in Westen. Pri gledalcih so pobirali nekateri spremljevalci maškar denar v neznane namene.

Iz Celja. (Zveza narodnih društev) je imela v nedeljo odborovo sejo. Iz poročila o dosedanjem delovanju posnemamo, da šteje Zveza sedaj 93 članic. Predavanj in poučnih govorov je priredila Zveza po raznih društvi ob zadnje odborove

seje 34; na novo je pristopilo 17 članic, ustanovili ste se 2 društvi. Dohodkov je bilo ob običnega zbora 708 K, izdatkov 326 K. Glede predavateljskega dela v prihodnjih tednih se je sklenilo prirediti več predavanj o zemlji in ljudeh v Srbiji in Bolgariji s pomočjo skriptičnih slik; nadalje se bo priredilo predavanje o škodah alkoholizma in o abstinenčnem gibanju; napovedana pa so še predavanja v Celju in drugod z različnimi temati. Konstatirati se je moralo, da se je odzvalo Zvezinemu pozivu na različne gospode po Sp. Stajerskem in tudi izven dežele le malo takih, ki bi bil pri volji v društvi predavati. Zlasti se je naš akademski naraščaj popolnoma odtegnil delu v ljudskih izobraževalnih društvih, kar se bo še brdko maščevalo. Ljudske knjižnice se znova poziva, naj naroče knjige in druge potrebščine potom veze; ta jim preskrbi primeren popust. Občni zbor Zveze se vrši meseca aprila. Želeti bi bilo, da bi se združila v Zvezi vsa narodna nepolitična društva na Stajerskem; s tem bi se pred vsem Zvezna denarna sredstva ojačila in bi se omogočilo izvršitev marsikaterega lepega načrta. Razpravljalo se je še o različnih dopisih, kakor od C. M. D., prostovoljne požarne brambe v Zalcu, Ljudske knjižnice na Vidmu in dr.

Iz Celjske okolice. G. A. Westen ml. je daroval ob priliki svoje poroke za občinske ubože 400 K, za kar se mu izreka zahvala.

Politično in gospodarsko društvo za šmarnski, rogaški in kozjanski okraj priredi v nedeljo, dne 9. febr. popoldne shod pri Dobravcu v Polju poleg Podčetrčka. Na shodu govorita dež. posl. dr. V. Kukovec in urednik V. Spindler. Sosejšteniki iz bližnjih krajev so vliudno vabljeni.

Odsek mariborskega »Sokola« v Selnici ob Dr. ima svoj prvi redni občni zbor v nedeljo, dne 9. februarja v gostilni gosp. Mesariča v Selnici, točno ob 3. popoldne. Spored: Poročilo tajnika, blagajnika in načelnika; volitev odbora in slučajnosti. Vse, ki se zanimajo za sokolsko stvar, vdano vabi s krepkim na zdar.

Iz Št. Jurja ob J. ž. Celjsko okr. glavarstvu je dosedanje volilno postopanje glede občinskih volitev v trgu razveljavilo. Kako je že izjavil dr. Korošec na ustanovnem običnem zboru unije avstrijskih »katoličanov«? »Nam (slovenskim klerikalcem) ni šlo toliko za to, kako potolčemo...« Z drugimi besedami: v boju proti liberalcem« so dobri noži, koli, volilne sleparije vsake vrste in vsakega obsega... Mislimo, da se bo šentjurske »bratitve vere« naučili pri občinskih volitvah vendar poštenja. Čemu pa imamo kajhe?

Od Sv. Duha na Ostrem vrhu nam poročajo: S pomočjo zloglasne »Slov. Straže« se je ustanovilo tu lansko leto klerikalno izobraževalno društvo. Na ustanovnem običnem zboru se je obljubilo kmetom, da bo društvo prirejalo gospodarske shode, gledališke predstave, ustanovilo lepo knjižnico itd. Sedaj pa »deluje« društvo le na ta način, da posoja umazane klerikalne časopise in posoja neke »indijanarce« podobne povesti ali kaj v sešitkih po 30 vin. S tem se bo med obmejnimi Slovenci malo opravilo! Kako je sicer »slovensko« duhovščina tu ob meji narodno zavedna, kaže to, da daje raje nemškemu obrtnikom zaslužka ko slovenskim; našo cerkev slikajo neki Nemci, dasi slovenski cerkveni slikarji inserirajo celo po »Slov. Gosp.«

Iz Št. Petra v Sav. dol. nam pišejo: Pri skladanju hmelja se je težko ponesrečil posestnik Jože Plakan, po dom. Pstčnik iz Št. Jurja ob Tab. Padel je tako hudo na kamenita tla, da si je prebil lobanjo.

Obsodbe »srbofilov« na Zgor. Stajerskem. Iz Ljubnega na Zg. Stajerskem poročajo graški listi: Obsojen je bil 51letni čevljarški pomočnik Anton Feilbacher iz Feldkirchna pri Gradcu na 6 dni zopora, ker je klical dne 26. dec. v Raithofovi kavarni v Knittelfeldu ponovno »Živela Srbija!« Obtoženec je izjavil, da zato, ker so ga poročila o srbskih zmagah zelo navdušila. — Dalje je bil obsojen na mesec dni zopora 51letni češki mizarški pomočnik Janez Pospišil, ker je v neki gostilni v Obdachu na Zg. Stajerskem klical podobno.

Iz Št. Pavla pri Preboldu. Danes, dne 2. februarja, ob priliki običnega zbora združenih podružnic ženske in moške, koje ustanovni član je »Sokol« v Št. Pavlu od leta 1911, je imel tudi t. asvoj občni zbor in si je za leto 1913 izvolil svoj novi odbor, ki je v dobrih rokah in nam bo, ne le samo nadaljni, ampak trajen obstoj »Sokola« v Št. Pavlu zagiral, ter tudi ta svoj občni zbor in si je za leto 1913 izvolil svoj novi odbor, ki se bo lahko porabila tudi za strankarske napredne prirebe.

Sv. Pavel pri Preboldu. Ženska Ciril - Metodova podružnica je imela dne 2. februarja svoj redni občni zbor. Kljub slabemu vremenu je bila

udeležba nepričakovano obilna. Seveda dosti članic se je radi neugodnega vremena oprostilo. Pri običnem zboru je dobila ženska podružnica zopet lepo število novih članic, koje so pokazale veliko zanimanje za to rodoljubno delo — vse odbornice so jako vnete dame. Gospod kand. jur. Vane Radej, kot zastopnik glavne družbe, je s svojim vnetim govorom spodbujal podružnico k nadaljnjemu plodonosnemu delovanju. Odbor je večinoma isti pot lani, in sicer: predsednica gđč. Olga Zanier, koja se izvanredno mnogo trudi in žrtvuje tudi mnogo časa za družbo sv. Cirila in Metoda, za v blagor slovenske šolske mladine. Prav pridno sodelujeta tudi ga. Valerija Cvenkel, kot zastopnica za Sv. Peter v Savinski dolini in podpredsednica gospa Dragotina Vasle. Za l. tajnico je bila izvoljena gđč. Hedvika Fohn, učiteljica; II. tajnica Milica Fischer, učiteljica; blagajničarka gđč. Marica Debelak; preglednica računov ga. Tinka Fischer, nadučiteljica soroga; odbornice: gđč. Anica Brišnik, učiteljica; Ana Turk, Rezi Šribar, Mici Potočnik, Marija Privšek, Marica Vedenik, Julija Vedenik, Katica Druškovič, Anica Sitter.

Iz Ljutomer. Vsem je še v spominu, da je Okrajna posojilnica v Ljutomeru iz vsakoletnega čistega dobička že od leta 1902 zbirala Iv. Kukovčev fond za ustanovitev slov. meščanske šole. Ko so klerikalci dobili posojilnico v roke, se je reklo, da meščanske šole ne rabimo in da se bodo iz te ustanove podpirale strokovne šole na Murskem polju. V ta namen so brezobrestno »posodili« Salezijancem 30.000 K; kmetom so razlagali, da postavijo ti v Veržeju slov. kmetijsko šolo, obrtnikom pa, da obrtno šolo — kar je pač kdo raje slišal. Salezijanci so pobasali tisočake, zgradili v Veržeju velikansko poslopje in »da poslopje ne stoji prazno«, postavili sem nižje gimnazijske razrede za svoje notranje gojence (!), ki so doma iz raznih avstrijskih dežel, iz Porenčine, Bavarkega in pruske Poljske!! Tako poroča zadnji »Slov. Gospodar«. S prihranki slovenskih kmetov in obrtnikov se torej vzdržuje gimnazija za tuj salezijanski naraščaj. Mursko polje pa lahko še dolgo čaka na obljubljeno kmetijsko in obrtno, Ljutomer pa na meščansko šolo.

Iz Gradca. Še enkrat opozarjamo na plesni venček, ki ga priredi društvo »Domovina« dne 9. febr. v Steinfeldski dvorani. Slovenci, pridite mnogoštevilno, ter dokažite, da je v Gradcu več Slovencev, kakor si mislijo Nemci. Slovenci, poskrbite, da bo dvorana nabito polna. Na svidenje!

Drobne novice. Iz Gradca. Cesar je podelil vpok. polkovniku Avgustu Glantschnigu plemstvo s pridevom Glanbrück. — Prestavljena je poštni asistent Henrik Šiško iz Lipnice v Št. Vid ob Glini. — Umrli je v Konjicah dne 31. jan. v pokojeni sodnijski oficijal Filip Hvalec, 72 let star. — Vojaški nabori na Spodnjem Stajerskem se vrše ob naslednjih dnevih: Celje mesto 1. aprila, Celje-okolica 2., 3., 4., 5. aprila, Šmarje 7. in 8. aprila, Laško 9., 10. in 11. aprila, Vrankso 12. in 14. aprila, Mozirje 15. in 16., Ljubno 17. aprila, Konjice 28., 29. in 30. aprila; Ljutomer 1. in 3. marca, Gornja Radgona 4. in 5. marca, Ptuj mesto 6. marca, Ptuj kolica 6., 7., 8., 10., 11. in 12. marca, Ormož 13. in 14. marca, Rogatec 15. in 17. marca, Sevnica 18., Kozje 16. in 27., Brežice 28., 29. in 31. marca; Maribor mesto 16. in 17. aprila, Pesnica 18., 19., 21. in 22. aprila, Sv. Lenart 23. in 24. aprila, Rače 25. in 26. aprila, Slov. Bistrica 28., 29. in 30. aprila, Sočani 18. in 19., Slovenjgradec 21., 22. in 23. aprila, Marnberg 24., 25. in 26. aprila.

Koroško.

Narodna čitalnica v Celovcu naznanja, da se vrši njeni občni zbor v soboto, dne 8. svečana t. l. v mali dvorani hotela Trabesinger. Začetek točno ob 8. zvečer. Ako bi ob tem času ne bilo dovoljno število članov navzočih, se vrši občni zbor pol ure pozneje pri vsakem številu navzočih članov.

Redka prikazen. Če smemo verjeti poročilom, ki prihajajo iz Št. Vida ob Glini, je nekega poznega potnika presenetila prav čudovita prikazen. Neki gospodar iz Dolov, ki je imel opravka v Št. Vidu, se je vračal pozno zvečer domov. Naenkrat je začelo močno snežiti in ko si je segel z rokavico v brke, se je prikazala na koncu vsakega lasu iskrica. Ko si je slekel rokavice, je opazil en centimeter nad vsakim prstom luč. Če je vest resnična, je Dolana presenetila zelo redka naravna prikazen.

Vlom. Iz Št. Pavla malega poročajo, da je v noči na četrtek neznan kdo vlomil v tamošnje postajališče in odnesel iz majhne postajališče blagajne kar 13 K.

Primorsko.

Deželnozbornske dopolnilne volitve. Na mesto deželnega poslanca Avguština Tomasija, ki je odložil svoj mandat, se vrši dopolnilna volitev iz veleposestva dne 5. marca. Eventualno potrebna ožja volitev se vrši še isti dan. Volitev se vrši tedaj istočasno z dopolnilno volitvijo za umrliim deželnim poslancem istrskega veleposestva Angelom Danelom. Volitev se vrši v Poreču.

V smrtni nevarnosti. V ponedeljek zvečer se je skregal v Trstu 31-letni tesar Anton Mancini iz Dinjana z nekim Ludvikom Slejkom na stopnicah nad predorom pri Sv. Vitu. Med prepriom je vrgel Mancini Slejka na tla in ga pošteno nabil, potem pa ga je hipoma dvignil in hotel vreči čez ograjo v globočino. Na čupno kricanje je prihitelo nekaj ljudi Slejku na pomoč, ki so ga rešili iz smrtni nevarnosti. Mancinija so zaprli.

Izseljevanje v Kanado. Avstro-Amerikana poroča listom, da družba, da na ta način ne podpira izseljevanja v Kanado.

Nezgodna parnika »Göddöllö«. K nezgodi parnika »Göddöllö« poročajo še nadalje: Parnik je bil na povratku iz Kotora. Nasedel je na plitvino Mortaro s tako silo, da sta običali dve tretjini sprednjega dela v pesku. Ker je razsajal silen vihar, ni mogel noben rešiti parnik v njegovo bližino. Od 3. zjutraj do 4. popoldne je bil parnik »Göddöllö« s 125 potniki v največji nevarnosti. Med potniki je izbruhnila divja panika. Mnogo jih je hotelo skočiti v morje. Kapitan Brossen pa je potegnil revolver in zagrozil, da bo vsakega ustrelil, ki bi se ne pokoril njegovim poveljem.

Reška škofija. Za novo reško škofijo pride baje v pošte kot škof monsijor Biezota.

Stavka v reški tovarni za torpede. V zadevi stavke delavcev v torpedni tovarni Whitehead na Reki se ni nič izpremenilo. Delavci so dvignili v soboto svojo mezdo, potem pa so se mirno razšli.

Sokolova maskerade.

V prostrani, smeja, luči in harmoničnih glasov polni dvorani sta se srečala Kolombina in Pierot. Samo veselje okrog njiju in vriskajoča radost v njih srcu! Skrb in mračna misel sta umrli in sama radost napolnjuje njiju duši, ki sta se našli v veseljem vrvenju. Zunaj dvorane pa se razprostira široka planjava, daleč tam zadaj morje, izgublajoče se v lahki megli, ki je deloma zadržala tudi pogled na visoke snežnike. Mali holmi pod teboj, grozeče skale na desni, vedno višje in višje, do nebotičnih višin, tak je pogled iz slavnostne dvorane. Stopil bi na planjavo in se ozrl nazaj v dolino, od koder si prišel, toda namenil si se je višje, gori med raztrgane pečine, solncu, luči nasproti! Sedaj pa si se ustavil na planoti, ne da si odpočije, ne da pozabi na svoj cilj, samo da v družbi bratov in sester preživi par veselih trenutkov. Jutri pa gre tvoja pot naprej vedno višje in višje, vedno bliže svojemu cilju. Tu si srečal Pierota s Kolombino, ki sta te veselo povabila v svojo sredo in sedaj moraš z njima živeti in se veseliti. Skrbi si pustil za hip zunaj, tam kjer si v prekipeljavem veselju nad svojo močjo posadil zastavo med pečine. Petdesetletno delo za teboj, pred teboj pot, dolga in težavna. Majhen in slaboten si nastopil svojo pot. S skrbjo si gledal svoj solnčni cilj in one blesteče se pečine tako vabljive in vendar skoro nedosežne. Z vsakim korakom ti je rasla moč. Težke ovire si premagal in danes stojiš na oni planoti, ki se ti je zdela malemu in slabotnemu nedosežna. Pred teboj pa se dvigajo neznane višine, bog ve ali se boš mogel na teh strminah še enkrat ustaviti? Toda danes sta te Sokola povabila v svojo sredo Kolombina in Pierot, jutri boš spel po svoji poti naprej.

Zopet je zbral včeraj, petdeset let v teku svojega obstanka, Ljubljanski Sokol staro in mlado v svoji dvorani, ki jo je vedel pretvoriti v pravo svetišče veselja. Znanе mojstrske slike slikarja Vavpotiča, predstavljajo zgodovino Kolombine in Pierota so te pozdravile na desni strani dvorane med tem, ko si zrl v ozadju z visoke planote na morje in visoke ledenike. Na visokih mramornatih stebrih sta te pozdravila na desni in levi sokola, izmed pečin pa te je vabila noskočna godba k veselemu plešu. Petdeset let je, odkar te je Sokol prvič povabil v svojo sredo, da se neprisiljeno zavrtiš s svojimi brati in sestrami. Tudi letos je ostal Sokol zvest svojih tradicij in tudi letos je zbral v svoji dvorani pestro množico z vseh krajev sveta. Petdeset maskerad je priredil Sokol v svojih prostorih, izprva da je zbral v neprisiljeni zabavi brate in sestre, da jih je krepil v medsebojnem spoznanju, da

jih je navezal drugega na drugega. Saj vesela družba, neprisiljena zabava najožje naveže brata na brata. Ostal je zvest svoji navadi in včeraj so se odprla vrata sokolske dvorane, posvečene sicer trudopolnemu, krepčemu narodnemu delu, veselumu vrvenju. Mnogo sokolskih maskerad je bilo v teh petdesetih letih, ki so se vršile pod posebnimi naslovi in ob svojih petdesetletnicah se je Sokol spomnil tudi tega jubileja. Izmed teh maskerad omenimo najmarkantnejše, ki so:

Komarjeva nedelja.
Na kineskem jarmarku v Novgorodu.

V Ameriki.
Narobe svet.
Na dnu morja.
Na severnem tečaju.
V rožcah.

Nova Panonija.
Reduta.

Na osušenem Barju.
Napoleon v Egiptu.
Vsedomirski zlet.

Kakor kdo more.
Emona - Ljubljana.
Jaz Piereta, ti Pierot.

Jubilejna maskerade ni imela namena podati kaj popolnoma novega, hotela je zbrati samo še enkrat spomine na pretekla leta in hotela še enkrat pokazati, da se Sokol kljub svojim resnim stremljenjem zaveda tudi svojega družabnega poslanstva. Kakor vtisnejo vsi veliki dogodki svoj pečat tudi veselim prireditvam, tako smo opazili tudi to pot mnogo tipov z Balkana. Seveda ni manjkalo starih znancev z maskerado, zlasti obilo so bili zastopani domini v vseh barvah, klovnji, harlekinji in pulčineli. Živa pesem, polna predpusne razposajenosti se je vrtela s prozaičnim monopolistom za vodo. Za njo je stopal kapelnik poln violinskih ključev in mahal s svojo taktirko štiricetrtnski takt k valčku. Izmed narodov je to pot prišli zlasti mnogo Turkov, menda ker so v Carigradu prepovedane Sokolove maskerade ali pa so bili to morda delegati z Londona. Ko sem vprašal enega teh gospodov, kaj mislijo o prihodnosti Male Azije, je prav diplomatično odgovoril krilate besede »status quo«.

Seveda nisem sedaj na jasnem, kaj je mislil, po polnoči sem iskal ta status v sobi za šampanjec, zjutraj pa sem opazil, da sem tudi jaz izgubil oni sloviti status. Seveda gospoda iz Turčije ni prišla sama, kako bi mogel tudi Turek sam hoditi na svetu? Čerkeske, Perzianke, Egiptanke, Arabke, vse je bilo zastopano. Vprašal sem Turkino tako nekako ob enajstih, če bi ji ne smel pogledati v obraz, pa mi je rekla: »Pozneje!« Iz tega sklepam, da je bila mladoturška pristašinja, zato sem hitro zbežal iz njene bližine, ker so mladoturki, kakor je znano, strašno nevarni ljudje. Najbolj pa sem se čudil, da se nismo na maskeradi prav nič stegli. Jaz sem bil že pripravljen, da zbežim pod kako mizo, ko sem zagledal Črnogorca, Srba in Bolgara. Končno pa je mogoče, da se je premirje vendar podaljšalo za tako dolgo, da bo Sokol končal svojo petdeseto maskerado, sem si mislil, ko sem videl kako se je Bolgar pogovarjal s Turkom. Ko je bil kralj Juri angleški v Indiji, mu je sledilo v Evropo tudi več indijskih magnatov. Mnogo sem že slišal o bogastvu indijskih velikašev, toda nikdar nisem mogel verjeti, da rastejo v Indiji tako velikanski hiseri, kakor sem jih videl na prsih bogate Indijke. Kot rariteta prve vrste pa je prispela v Ljubljano cela kolonija Indijancev, mraz jim je bilo, zato so imeli vso rdečo kožo in nekateri tudi rdeče lase. Španec se je malo zakasnil, Španka ga je že ježno čakala in me ošvrnila s pogledom kakor bodalo ostrim, ko sem ji voščil »Dobro večer«. Albancu nisem šel preblizu, ker sem vedel od nekega predavanja, da radi grizejo. Japonec in Japonka sta bila očividno nervozna, najbrže tja ne pride toliko ljudstva z vseh krajev sveta. Odpirala in zapirala sta v eno mer svoje marle in drobila korake, da sem postal še jaz s svojimi kranjskimi živci ves nervozen. Kranjec in Kranjica sta seveda tudi prišla, saj sta blizu Ljubljane doma, celo Mihel se je prav dobro razumel z njima, — stara korenina. Kar naenkrat se mi zaiskri pred očmi, zvezde, luna in potem zaduhiti krog mene najrazličnejših cvetk, mak, rože, vijolice, mačeha, nagelni, še celo grozd je bil med botaničnimi gosti, vmes pa pajek, pav, kuščar, metulji, kača iz zoologije. Star dohtar je iskal koren lečen po cvetni livadi, Ciganke so mu pomagale in trije rečki hudički so se smejali zadovoljno nad dušami in srci, ki so jih ugrabili. Ker smo že pri srcu, moram omeniti, da so bile zastopane vse barve marjaša, samo križa ni bilo, tega so pozabili doma. Žokej, star moj znanec me je povabil na kozarec cvička k mizi, kjer je sedel že Mefisto z rusko bojarko. Še pa se nisem dobro ogrel, kar se vsuje v dvorano polno snega in ledu in tudi kepe so bile že pripravljene. Kakor znano, je sneg napravljen iz vode, zato seve-

da ni manjkalo vodnih sil. Sploh, cedilo se je medu in sladkorja. Medu sicer nisem okušal, s sladkorjem pa sva se pomenila o nezanesljivosti človeškega okusa, seveda, ko sem zagledal odpustke, sem spoznal nezanesljivost svoje predpusne filozofije in sem, seveda nepoznan, kot duh sedel z nežno punčko v najsvetlejši kot, zakaj v one posebne oddelke v šampanjski dvorani se nisem upal, ker so bile marke za tri ali štiri groše dražje kakor v trgovini. Vmes sem poslušal z desnim ušesom Slovensko Filharmonijo, ki jo je dirigiral kapelnik g. Hrazdira, z levim pa prave kranjske harmonike. Pred vrati šampanjske sobe sem se naslajal na zvokih umetniškega kvarteta in do nov grede sem si zapel na pebelnično sredo svojo navadno pesem, kadar hodim z veselico nazaj v resno življenje: »O jerum...«

Da se je Sokolova petdeseta maskerade obnesla tako sijajno je velika zasluga požrtvovalnih bratov, med katerimi so si za dekoracije poleg telovadk iztekli največ zaslug gg. Zupanc, Burgstaller, dr. Zarnik in Janušič. Prvo četvorko je plesalo okrog 150 parov ter je po ideji brata Tomana zaključil srčkan amor četvorko razdeljujoč damam iz svojega zaklada duhteče cvetke. V paviljonu so sodelovale v prid Sokolu z znano požrtvovalnostjo ga. notar Pleiweisova, ga. dr. pl. Graseljeva, ga. inženir Orlova, ga. inženir Skabernetova in ga. Kroftova.

Prireditve je posetilo poleg obilnega števila Ljubljancev tudi mnogo odličnega občinstva z dežele. Med posetniki imenujemo župana dr. Ivana Tavčarja z županjo, državnega poslanca dr. Ravnharja, dež. odbornika dr. Trillerja, dež. poslanca dr. Novaka in Turka ter predsednika trg. in obrt. zbornice g. Kneza.

Včerašnja petdeseta sokolova maskerade je zopet sijajno dokazala, da se Sokol dobro zaveda ne samo svojih vzvišenih ciljev, marveč tudi svoje družabne naloge. Na zdar!

Dnevne vesti.

+ Kard'nal Nagl in »Slovenec«. Na Dunaju je umrl odnotni kardinal-nadškof dr. Nagl. »Slovenec« mu je posvetil nekrolog, ki je spisan kar po šabloni, dasi bi Nagl zaslužil, da se ga glasilo slovenskih klerikalcev spominja s posebno hvaležnostjo. Nagl je bil Dunajčan po rodu in Nemec po mišljenju, sicer pa pravi tipus ultramontanca. V Trstu, kamor je prišel leta 1902., je poskusil ustanoviti klerikalno stranko, a se mu ni posrečilo. Dobil je pač par slovenskih duhovnikov, ki so delali razdor in združbo med Slovenci, a poskus se je izjalovil. Primorskim Slovincem ostane Nagl zlasti vsled ricmanjske afere v spominu. Nepojasnjeno je še, kako je neznatni tržaški škof obrnil nase pozornost najvišjih krogov; posebne okolščine in posebni nagibi so morali biti merodajni, da je mali tržaški škof takorekoč čez noč postal — koadjutor dunajskega kardinala-nadškofa Grusche s pravico nasledstva. Kardinal-nadškof Gruscha ni nič vedel, da dobi koadjutorja, to se pravi, da bo faktično odstavljen zaradi starosti in ostane samo imenoma dunajski nadškof. Škof Marschall, najpopularnější dunajski mašnik, nekdašnji zgojitelj rajnega prestolonaslednika Rudolfa, je bil tudi na stran potisnjen inje užaljen demisioniral. Na kak način si je mali tržaški škof pridobil tak vpliv in tako protekcijo, to je, kakor rečeno, še nepojasnjeno, a brez dvoma je, da so bili odločilni politični momenti, kajti Nagl ni bil niti kak umstvena kapaciteta, niti kak posebno spreten cerkveni administrator, niti sicer posebno vzgleden človek, pravijo pa, da je bil mojster v političnih spletkah. Primorski Slovinci so Naglu prav iz srca želeli srečno pot, ko se je odpravil na Dunaj, kjer mu je smrt kardinala Grusche hitro pomagala, da je postal nadškof in kardinal. V tej lastnosti je Nagl znatno utrdil vpliv klerikalizma na merodajne kroge in porabljal svojo moč tudi v korist slovenskih klerikalcev. Zato bi pa bil že zaslužil, da bi se ga bil »Slovenec« hvaležno spomnil.

+ »Slovenec« in službena pragmatika. »Slovenec« je prinesel pustno novico, da so mestni uradniki in uradniki »Mestne hranilnice« poslali gosp. nadsvetniku Višnjikaru zahvalo za temeljito študiranje službene pragmatike. Ker gosp. Višnjikar ni niti referent, niti član odseka za službeno pragmatiko, bi bila po »Slovenec« napovedana zahvala nezaslužena. Kolikor smo poučeni, bo službena pragmatika v najkrajšem času rešena ter prišla v veljavo že od dne 1. januarja t. l. pri čem, tako da prizadeti uradniki zaradi zakasnitve ne bodo trpeli škode. Kako dolgo se izdela službena pragmatika za državo ne uslužbenca in kako je s se bolj nujno in krvavo potrebno regulacijo

učiteljskih plač? Kdaj bo občinski svetnik in deželni odbornik g. dr. Zajec, referent za šolske zadeve pri deželnem odboru, preštudiral in predložil načrt o regulaciji učiteljskih plač? Prosimo za odgovor. Ker dr. Zajec ljubljanskim, v največji bedi živečim učiteljem ni privoščil niti skromnih draginskih doklad, ne moremo mnogo pričakovati od njega.

+ Slovanski sokolski zlet in klerikalci. Kakor znano, se vrši letos od 13. do 15. avgusta slovanski sokolski zlet v Ljubljani. Naši »slovanski« klerikalci bi pa radi dokazali, da eksistira tudi nekaj čukov. In tako sklicujejo na isti dan, ko se prične sokolski zlet, slovanski in hrvaški čuki svoj zlet. Prirediti nameravajo prvi zlet jugoslovanskih čukov. To vest prinaša prva številka glasila čeških čukov, ki dela reklamo za ta zlet. — Vendar pa po našem mnenju ne gre za pravi čukarski zlet, temveč za popolnoma nekaj drugega, kar pa se redvomno ne bo posrečilo.

+ Iz justične službe, imenovana sta za avskultanta pravna praktikanca dr. Friderik Vrančič v Ljubljani in Alojzij Debeljak v Novem mestu.

+ Zdravniška vest. »Zbor liječnika kraljevine Hrvatske i Slavonije« je na svojem letošnjem rednem občnem zborovanju izvolil predsednika društva zdravnikov na Kranjskem, gospoda dr. Demetra viteza Bleiweisa — Trsteniškega svojim častnim članom. To odlikovanje se je izvršilo zbog zaslug dr. viteza Bleiweisa za organizacijo zdravnikov na Kranjskem in v priznanje njegovih prizadevanj za skupno znanstveno delovanje slovenskih in hrvaških zdravnikov, ki imajo v »Liječničnem Vijestniku« svoj oficijalen organ. Dr. Bleiweis je že četrti član društva zdravnikov na Kranjskem, ki ga je zadelo to odlikovanje. Razen njega so častni člani »Zbora liječnika« še gospodje: vladni svetnik prof. dr. Alojzij pl. Valenta-Marchturn (izza leta 1876), dvorni svetnik dr. Franc Zupanc (izza leta 1900) in primarij dr. Vinko Gregorič (izza leta 1910).

— Prihodnja Ljubljana. Razvoj ljubljanskega mesta gre že stoletja poglavito v smeri proti severu, četudi se mesto razširja tudi na druge strani. Smer razvoja se najbolje spozna po tem, kako se menja središče trgovine. Prvotno je bilo središče trgovine okrog cerkve sv. Florijana, potem se je pomaknilo na Stari trg in pozneje na Mestni trg, kjer je ostalo več stoletij, poglavito zaradi tega, ker je tam mestna hiša. Od potresa sem je videti, da se pomika počasi vse bolj proti Dunajski cesti. Ni dvoma, da se bo mesto tekom desetletij še znatno razširilo proti severu in zlasti na obeh straneh ob Dunajski cesti proti Savi. Z danes je lahko videti, kako se množe od mesta proti Stožicam in Klečam hiše in kako se ježiška občina z novimi poslopji vse bolj bliža mestu. Z ozirom na to je mestna občina razpisala napravo načrtov za regulacijo bodoče Ljubljane na severni strani od artilerijske vojašnice. Došlo je štirinajst načrtov, ki jih bodo zdaj strokovnjaki preštudirali. Žal, da so nastali tako slabi časi, da ti načrti najbrže za dolgo let ne bodo imeli prave praktične vrednosti. V Ljubljani je zastala vsa stavbna delavnost. Nihče nič ne zida, obrtniki so brez dela in komaj životarijo in prav nič ne kaže, da bi se v doglednem času obrnilo na bolje.

Poročil se je dne 3. t. m. gospod Anton Vrtačnik, stražmojster v Skočjani, z gđno. Josipino Korenčano v o. z. Naklega, sestro gospe Pogačnikove iz Podnarta in Dobrave pri Radovljici. Bilo srečno!

Ali je res? Z Jesenic nam poročajo: Jeseniški učiteljstvo dne 1. februarja ni dobilo plače. Pomagal je šele brzojav. Hudomušneži pravijo, da je deželni blagajni pošel — živeži? — Menda pa vendar ne!

Dražba Pavšlarjevega posestva se vrši nepreklicljivo dne 6., 7. in ako bo potreba še dne 8. t. m. pri okrajnem sodišču v Kranju. Dražba se prične vsak dan ob 9. dopoldne. G. Tomo Pavšlar je predlagal odložitve dražbe, toda sodišče je ta predlog odklonilo.

Iz Višnje gore. Gasišno društvo se je zato udeležilo pogreba rajnega župana, ker je bil društveni načelnik; dva godca je pa naročilo iz Ljubljane, ker je bil en domači godec zadržan sodelovati pri pogrebu.

Samostan v Zatičju. Včerašnja notico popravljamo v toliko, da je bila sodniško cenjena na 15.694 K, ne pa 28.000 K. Ta zaloga je bila prodana samostanu vsled soglasnega sklepa upniškega odbora in s privoljenjem konkurznega komisarja za 15.732 K.

Dajte cesarju, kar je cesarjevega! Iz Novega mesta: Tukaj so prišli na sled prav čednim dokazom, kako klerikalci spoštujejo znani Kristusov nauk: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega, Bogu kar je božjega«. Stvar se tiče zapuščinskih razprav. Sledč vzgle-

dom duhovnikov, ki svoje premoženje že pred smrtjo tako razdele, da zapuščinska oblast ne dobi nič v roke, (šmihelski župnik n. pr. je zapustil 200.000 K od katerih država na dobi ne ficka), so tudi klerikalci začeli tako delati. Če kdo umrje, se oblasti naznani, da je umrl brez posebne zapuščine, ali pa celo, da je še dolgove zapustil. V resnici pa je z zapuščinami navadno tako, kakor kaže n. pr. sedaj znani slučaj rodbine Može iz Dalnega Vrha. Pri hiši je bilo več bratov. Pred 7 leti je eden umrl ter drugim bratom zapustil okrog 2000 K v gotovini. To se je zatajilo. Pred letom pa je umrl zopet eden bratov, ki je zapustil svojemu na domu živečemu bratu približno 3000 K v denarju, ki ga je imel okrog razposojenega. Imel pa je denar naložen tudi v hranilnici. Tuč to se je zapuščinski oblasti utajilo. Ta brat je umrl naglo, brez oporoke. Zdaj se raziskuje, pod katero pretvezo se je objavila smrt zadnje umrlega brata, da je njegov dedič dosegel lepo zapuščino brez zapuščinske razprave. Klerikalci so dobri državljani, ampak najboljši samo tedaj, če morejo državno blagajno pomagati prazniti.

Sankaška tekma. Iz Radovljice nam pišejo: Važen korak v športnem življenju so napravili ljubiteljske in ljubiteljske športa v Radovljici s tekmo, ki se je vršila pretečno nedeljo na idilično lepem sankališču na Lancovem v neposredni bližini Radovljice. Sankališče, ki je pač menda, kar se tiče lege in njenega slikovitega ozadja, edino daleč na okoli, je bilo ta dan dostojno ozaljšano, le žal, da je meglja in deloma dež zakrival oni prekrasni pogled, ki ga vživa sankaka s tega sankališča. Sankališče, ki je v vsej svoji dolgotrajnosti, a tudi nebroj takih ovir, ki jih more premagati z vso naglico, edino le izurjeni in dobro trenirani sankaki. Za nedeljsko tekmo se je odločila le proga, dolga 800 m in ta del proge vsebuje, kar zanima najsmelejšega sankaka. Tekma, ki se je vprizorila v največji hitrosti, je vzbudila v vseh krogih športnikov največje zanimanje, le žal da je vreme prekrizalo marsikaj. Tekma je imela sledeči uspeh: I. damške enosedne sanke: Prvi dar je odnesla gđ. Julci Vovkova — Bled, ki je prevzela z nenavadno eleganco sankališče v 1 minuti 48.1 sekunde, drugi dar je pripadel ge. Minki Hrašovecvi roj. Homan, soprogi c. kr. majorja, ki je med nepopisnimi »živijo« klici prevzela cilj v 1 m. 50 sek. Huda konkurentinja za drugi dar je bila gđ. C. Andersova, ki je zaostala le za 2 sek. in je dosegla cilj v 2 m. 4 sek., a gđ. A. Kendova — Kamnik je prišla na cilj v 2 m. 49 sek. — II. Tekma za gospe je obetala mnogo zanimanja, saj sta se pojavila na tekmi znana sankaka, brata Mencingerja, Karol in Alfonz iz Ljubljane. Ime Mencinger je pač znano še od tekme v Bohinju. Prvi je prišel na cilj gosp. Karol Mencinger v 1 m. 45.2 sek., ki je imel hudega pajdaša g. Cirila Vilfana, ki je dosegel start v 1 m. 47.2 sek. — Bila sta zmagovalca. Tretji je prevozil cilj g. Alfonz Mencinger v 1 m. 51.2 sek., četrti g. c. kr. okr. gozd. komisar Jenčič v 1 m. 55 sek., a zadnji g. Al. Chladek v 1 m. 57.3 sek., ki je imel pa to pot smolo, da je sredi sankališča padel. — Uspehi naravnost krasni. — III. Dvosedežne sanke: Prvi dar sta odnesla brata Menčinger — Ljubljana, ki sta dosegla start v 1 m. 31.2 sek., a drugi je padel v roko dvojici gđ. Vovk in g. Cirilu Vilfan v 1 m. 43.1 sek., tretja sta dospela na cilj gđ. Jenčič-Gerlevc v 1 m. 58 sek. in zadnji gđ. A. Kenda in ga. A. Regallyeva v 2 m. 27.2 sek. — Nad vse zanimiva je bila zadnja točka programa: tekma domačinov z Lancovega — ratičarjev po dva moža. Prvi dar sta odnesla Sravej-Kunčič v 1 m. 39.3 sek., drugega Popotav-Tomaževc v 1 m. 52.2 sek., tretjega Majdnik-Ažman v 1 m. 54.2 sek., sledila sta jim: Previc Joža-Vogelnik v 1 m. 55.1 sek. in zadnji Prevc Matija-Zupan v 2 m. 4.4 sek. — Na cilju tekme so fungirali kot sodniki gg. major Hrašovec, dež. sod. svetnik Fr. Regally in sodnik E. Auschin; na vrhu sankališča so opravljali svoj posel gg. nadgometer H. Hrovatin, dav. oficijal Ivan Kušar, Iv. Šega, predsed. športnega kluba in tajnik tega društva L. Koritzky. — Darila te tekme so bila sledeča: za damske in ostale sankake lične srebrne plakete, ki jih je kaj dobro izdelal graver Černe v Ljubljani, a za ratičarje denarna darila. Za tekmo si je pač stekel mnogo zaslug g. Iv. Dornič, župan na Lancovem, ki je v sporazumu z obč. zastopom vse potrebno storil, da je tekma tako nepričakovano dobro uspela. Hvala mu iskrena. Pozabiti ne smemo pa tudi še sledečih dejstev: domačini so se vedli pri tekmi, kakor tudi pred njo naravnost vzorno, in vsak, kdor je le mogel, je rad priskočil na pomoč, kjer je bilo treba, domačini so slednjič tudi javno pokazali, da bi se iz njih dalo dobiti pri redni vezbi in pravem pouku — sankake, ki bi lahko tekmovali za svetovne rekorde, kajti le-ti poznajo od svojih mladih nog ratiče in vse težkoče, ki so spo-

jene z zimsko voznjo po Jelovici. Prirediteljem, kakor tudi tekmovalcem in umevnim tudi vrlim tekmovalkam kliče: po začetni poti sistematično napreje in kmalu bomo „tolkli“ svetovne rekorde. — Dober sneg! — Po tekmi se je razvila živahna zabava v znani gostilni g. župana Dernača.

Kinematograf »Ideal«. Krasna, napeto pozornost vzbujajoča drama v treh delih »Črna krinka«, je pri večerajšnji predstavi gledalce naravnost očarala in niso mogli prehladiti dovršene igre in čistost slik. — Drama se odigrava v velikem mestu in nam kaže, kakih sredstev se poslužujejo gotovi krogi, da dosežejo svoj namen. Jako poučna in nadvse zanimiva. — Tudi komična učinkovitost »Nadзорnik splanih voz«, z Moricem (Princem) v glavni vlogi, je občinstvu jako ugajala in je izvala mnogo smeha. — Spored s tema dvema učinkovitostima predvaja se samo še danes in jutri in je vsakemu priporočati, da se jih ogleda.

V mestni klavnic so zaklali od 19. do 26. januarja 63 volov, 4 bike, 10 krav, 273 prašičev, 117 telet, 15 kostrunov. — Vpeljali pa so 280 kg mesa, 6 zaklanih prašičev, 22 zaklanih telet in 7 zaklanih kozličev.

Pes popadel. Včeraj je na Kongresnem trgu pred hišo št. 15 popadel neki pes mimo idočo postrežnico Ano Rozmanovo za jopico in jo ji strgal. Rozmanova se je močno prestrašila. Lastnik psa je znan.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpravilo v Ameriko z južnega kolodvora 100 Slovencev in 27 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 25 Hrvatov. — V Buks je šlo 17 Hrvatov, z Dunaja se je vrnilo 25 Kočevarjev.

Izgubljeni. Služkinja Helena Golorec je izgubila črn dežnik. — Neka učiteljica je izgubila rjavo denarnico z malo vsoto denarja in malo nožek z bisernim držajem. — Zasebnica Apolonija Jager je izgubila črno svilnato pumpaduro. — Trgovka Hedvika Šarčova je izgubila rjavo denarnico iz krokočilovega usnja. — Trgovka Terezija Götzl je izgubila očala. — Steklar Franc Tonler je izgubil prost bankovec za 10 K. — Neki gospod je izgubil 110 kron v bankovcih. — Tomaž Rems je izgubil tri bankovce po 50 K.

Društvena naznanila.

»Domovini« so darovali g. Jos. Lavrenčič, župan v Postojni 20 K; Kmetiska posojilnica na Vrhniki 30 kron; g. Sever, mesar v Ljubljani 20 kron in trgovce g. Krivic 6 kg leče. Vsem najprijetnejša hvala!

Mladinska skupina N. S. Z. vabi na ustanovni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 9. februarja ob 2. uri popoldne v društveni sobi v »Narodnem domu«. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Pomen in stališče »Mlad. skupine N. S. Z.« 3. Sprejem članov. 4. Volitve odbora. 5. Skladnost. Radi velike važnosti »Mladinske skupine N. S. Z.« prosi točne in zanesljive udeležbe.

V. veliki ples mesarskih pomočnikov se je vršil ob dobri udeležbi včeraj zvečer v »Mestnem domu«. Sodeloval je priljubljeni ljubljanski sekstet g. Zorniča. Ples je otvoril načelnik zadruge mesarjev g. Kozak. Dame v svojih res okusnih toaletah, ki so bile izvečine ali bele, modre ali rdeče, so pripomogle v prvi vrsti, da je tudi to pot, kakor vselej do sedaj, uspel ples mesarskih pomočnikov tako lepo. Prireditelj sta posejila tudi deželni poslanec g. dr. Novak in občinski svetnik g. Likozar. Za izborni pijačo je skrbela klet g. Breskvarja.

Zadruga kovinskih obrtov daje vsem članom na znanje, da se vrši vajenška preizkušnja 19. t. m. Vajenci, ki se nameravajo isti podvreči, naj se zglase v nedeljo, 16. t. m. v zadrugi pisarni.

Litijsko pevsko društvo ima dne 10. februarja 1913 ob 3. uri popoldne v prostorih g. Alojzije Haslinger v Litiji svoj občni zbor. K obilni udeležbi se vabijo p. t. podporni člani, kakor tudi prijatelji petja sploh.

»Sokol« v Radovljici vživa vsestranske simpatije. To je pokazala zadnja elitna plesna veselica, ki se je vršila v nedeljo, dne 2. t. m. v lepo okrašenih prostorih znane gostilne R. Kunstelj, ki jo prav spretno vodi najemnik g. Pavlina z Brezje. — Iz posebne prijaznosti je neumorno sviral oddelek vojaške godbe, ki je privabil v naročje boginje plesa toliko raznovrstnega občinstva, da je bila obširna dvorana kmalu premajhna. Ples je otvoril brat starosta Dolžan z g. Šegovo in kmalu je zavladalo po krasno ozaljšani dvoravi življenje, kakoršnje je mogoče dobiti le med ljudmi, ki se otresejo vseh onih predpotopnih predsodkov, ki se pojavljajo pri raznih omejenih — duševnih namreč — da mislijo, da žive še v oni egipčanski dobi, ko so se ločili ljudje v razne kaste. Tu je vladala pač ona lepa složnost, ki jo čutimo le, če stopimo v vrste Sokola, kjer smotri bratje po čustvih in mišljenju. Četvorke je vo-

dil kaj spretno brat Pip. Omeniti moramo, da so to veselo posetili tudi možje pošteni, ki so imeli menda svoje dni posebne nazore o besedi »Sokol«, a prepričani smo, da so prišli do zavesti, da je »Sokol« človek, ki se pač zaveda svoje veljave kot človek in državljan. Če povemo še, da je uspeh vsestranski, smo povedali dovolj.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v četrtek ob polu 8. za kronske predstave priljubljena burka »Charleyeva teta«. V soboto zadnjič v sezoni »Hoffmannove pripovedi«; koloraturna pevka Cilka Otahalova gostuje v vlogi Olimpije. V nedeljo popoldne ob 3. uri zabavna francoska veseloigra »Mala čokoladarica«, zvečer ob 7. uri desetič in zadnjič v sezoni opereta »Boccaccio«. Drugi tedenski vzporedni Puccinijska opera »Butterfly« in Birinskiga tragikomedija iz ruske revolucije »Vrtoglavci«.

Visoka šola za socialno in komunalno upravo. Kako temeljito namerava Nemčija reformirati študije upravnih uradnikov, sledi iz tega, da že ustanavlja visoke šole in fakultete za vzgajanje komunalnega uradništva za občine in socialnega uradništva za privatna podjetja. — Tak zgled nam nudi »Visoka šola za komunalno upravo v Kolnu o. R.«, ki je nameščena v poslopiu trgovske šole in ki izkazuje že po komaj dveletnem svojem obstanku lepe uspehe. Poleg abiturientov sprejemajo na to visoko šolo tudi inženirje in juriste kot slušatelje. Visoki zavod se deli v dve fakulteti, ena za komunalne, druga za socialne uradnike. V obeh se poučuje nacionalna ekonomija, negovanje blagostanja, javno pravo, posebno komunalno, upravno in ustavno pravo, finančna veda, računstvo in socialno zavarovanje. Poslednje imenovana disciplina je za socialne uradnike razširjena v glavni predmet, isto tehnološka predavanja. Želeli bi bilo — nam piše »Stalna delegacija avstrijskih inženirjev« — da bi se taka predavanja tudi v naši državi vpeljala, in to zlasti na tehniških visokih šolah, da bi se dalo na ta način mlademu inženirju že na tehniški priliko, da se razvije v dobrega upravnega tehnika z globokim pogledom v komunalne zadeve.

Razne stvari.

* **Nesreča na morju.** Iz Londona poročajo: Veliki tovorni parnik »Haddonhall« je na poti iz Liverpoola v Kapstadt v Saldanhaškem zalivu zavozil na peščino. Tri osebe so utonile.

* **Povodnji v Belgiji.** Iz Bruselja poročajo: V deželi so nastopile velike povodnji. V veliki nevarnosti sta mesti Lutich in Namur. Mnogo vasi je že poplavljenih. Škoda znaša več milijonov kron. Vsi velikega deževja narašča neprehoma voda.

* **Napad na vlak.** Iz Mehike poročajo: Zapatisti so v ponedeljek zvečer napadli trideset milj južno od mesta Mehike osebni vlak ter začeli streljati na vlak, v katerem je bilo vojaško spremstvo. Roparji so povzročili, da je vlak skočil s tira, ter ga oropali. Roparji so ustrelili 12 vojakov, 8 pa so jih ranili. Roparji so usmrtili tudi 4 pasažirje ter odpeljali več žensk.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Obleganje Odrina.

Carigrad, 5. februarja. Bolgari so napadli Odrin od vzhodne in južne strani in otvorili strahovito bombardiranje trdnjave. Posebno veliko škodo so napravili novi srbski topovi velikega kalibra, ki so dospeli zadnje dni pred Odrin. Bombardiranje je bilo tako močno, da so zračni tresljaji onemogočili brezlično brzojavno zvezo s Carigradom. Vključ temu zadržuje turško vojno ministvo, da so bolgarske napovedbe o skorajšnji kapitulaciji Odrina neosnovane in da se bo Sukri paša branil, dokler ima še enega moža.

Prednje straže so se približale na nekaterih mestih na dvesto metrov, tako da je v najbližjem času pričakovati naskoka pehote.

Sofija, 5. februarja. Pri večerajšnjem bombardiranju Odrina se je posrečilo večjemu oddelku srbske pehote približati se na štiri kilometre. Tudi bolgarske čete so močno trpele pod ognjem turških topov. Privatne vesti zatrjujejo, da je poskusila neka oblegovalna divizija naskok na glavne mestne utrdbe. O uspehu tega naskoka še ni nič znana.

Sofija, 5. februarja. Uradno se poroča, da se je nadaljevalo včeraj z dobrim uspehom obstreljevanje Odrina v vseh sektorjih. Kroz me-

sta. Zadnji dan pred Čataldžo je bil miren.

V štirih, petih dneh pade Odrin!

Millan, 5. februarja. »Corriere della sera« javlja iz Sofije: V ponedeljek ob 7. zvečer je pozval poveljnik oblegovalne bolgarske - srbske armade Sukrija paša, naj preda Odrin. Sukri paša je ta poziv zavrnil. Nato se pričel bombardna trdnjave točno ob 1/4 na 9. V akciji so bili vsi topovi oblegovalne vojske. Bolgarsko - srbska artiljerija je tako izborno streljala, da je vsak strel točno zadel. Obstreljevanje trdnjave je trajalo vso noč. Turška artiljerija je le slabo odgovarjala, v prvi vrsti pač radi tega, ker ima na razpolago samo še par reflektorjev, s katerimi more razsvetljevati sovražne pozicije. Splošno se sodi, da pade Odrin po štirih, petih nočnih naskokih.

London, 5. februarja. »Daily Mail« poroča iz Dimotike, da se je včeraj ves dan vršilo obstreljevanje Odrina. Turški topovi so le slabo odgovarjali. Posebno dobro se je obneslo štirideset srbskih štiripalčnih topov. Nekateri mestni deli so se vžgali. Ubežniki iz Odrina zatrjujejo, da je mesto relativno dobro preskrbljeno z živili, da pa primanjkuje streljiva. Poveljnik bolgarske armade je odredil, da se nadaljuje obstreljevanje z vso silo, ker upa, da bo na ta način prisilil trdnjavo h kapitulaciji. Kakor pri zadnjem obleganju tako je tudi včeraj neki bolgarski zrakoplovec vključil silnemu streljanju iz topov krožil nad mestom ter trosil v mesto bolgarske proklamacije.

Belgrad, 5. februarja. Iz Sofije poročajo, da so se bolgarske predstraže približale mestu že na dvesto metrov. Privatne brzojavke potrjujejo vest, da gorita dva mestna dela.

Inozemci v Odrinu.

Carigrad, 5. februarja. Kakor smo že včeraj poročali, se je obrnil poveljnik posadke v Odrinu na prošnjo konzulov na turško vlado, da naj odkaze inozemcem gotov del mesta. Velenoslanki so to prošnjo predložili velikemu vezirju, ki je izjavil, da je s tem predlogom zadovoljen, da pa je treba za tako nevtralizacijo privoliti Bolgarske.

Skader.

Kotor, 5. februarja. Črnogorsko-srbska armada je začela obstreljevati Skader s težkimi srbskimi oblegovalnimi topovi. Sodi se, da se Skader ne bo dolgo držal. V Parizu je bila že včeraj razširjena vest, da je Skader padel.

Belgrad, 5. februarja. Sem je dospelo uradno obvestilo, da se bo generalni naskok na Skader izvršil šele v par dneh. Doslej je prišlo šele do posameznih spopadov med predstražami.

Boji na vseh straneh.

Carigrad, 5. februarja. Sovražnosti so se pričele tudi na polotoku Chersonesu pri Galipoliju. Bolgarska konjenica je napadla turške sprednje straže. V Carigradu se govori, da so se tudi pri Čataldži že na celi črti začele sovražnosti.

Srbski glasovi o cesarjevem lastnoročnem pismu.

Belgrad, 5. februarja. Nekateri listi so mnenja, da se bavi lastnoročno pismo avstrijskega cesarja brez dvoma s srbskim vprašanjem. Do sedaj se je še vedno Rusija uklonila na škodo Srbske zahtevam Avstrije. Zato mora navdajati srbski narod pri tem najnovejšem zbližanju med Avstrijo in Rusijo, velika skrb.

Presojanje položaja v Sofiji.

Sofija, 5. februarja. Vladni list »Mir« piše na uvodnem mestu: Zadovoljni smo, da imamo zopet proste roke in pričakujemo, da nam sedaj nobeden ne bo več govoril o interesih, ki zahtevajo, da ostane Carigrad v turških rokah in da čuva sultan Dardanele. Rešili bomo vprašanje Carigrada in Dardanel enkrat za vselej, pri tem pa se bomo ozirali seveda na legitimne interese Evrope. Mladoturški odgovor na korak velešil je bil v resnici povabilo za nas, da naj pridemo v Carigrad. Naša armada se bo temu povabilu odzvala.

Čataldža.

Carigrad, 5. februarja. Vesti, da se je pri Čataldži vnela odločilna bitka, se dosedaj oficijozno še ne potrjujejo.

Romunska in Bolgarska.

Bukarešta, 5. februarja. Protokol med Bolgarsko in Romunsko je dospel sem. Uradno se zatrjuje, da tvorijo bolgarske ponudbe, dasiravno ne zadovoljujejo romunske vlade, vendar lahko podlago za nadaljna pogajanja med obema državama. Sedaj se vrše pogajanja zaradi nekaterih modalitet za nadaljna pogajanja in glede vprašanja, ali naj se pogajanja vrše v Sofiji, ali v Bukarešti.

Turški delegati v Londonu.

Carigrad, 5. februarja. Porta je napovedala brzojavno odpokli-

cala svoje delegate iz Londona. Napovedno pa se zatrjuje, da sta bila odpoklicana samo Salih paša in Nizami paša, Rešid paša pa ostane še nekaj časa v Londonu.

Obupne turške finance.

Carigrad, 5. februarja. Včeraj se je vršil ministrski svet, ki se je bavil z vprašanjem, kako rešiti turško finančno krizo, ker dosedaj še nobena finančna operacija ni imela uspeha.

Carigrad, 5. februarja. Neki bivši turški minister se je izrazil o dosedanjem turškem finančnem položaju sledeče: Ker je bil mir, kakor ga je Kiamil paša zastopal, za Turčijo nesprejemljiv, je bila turška vlada prisiljena, poseči po nasilnih sredstvih, da dobi denar za nadaljevanje vojne. Turčija bo proklamirala moratorij in odredila prisilno posojilo.

Bolgari na Chersonesu.

Carigrad, 5. februarja. Bolgari so izkrcali pod zaščito grške voje mornarice na polotoku Chersonesu blizu Galipolija več čet. Boji med prednjimi stražami so se že pričeli. Grška mornarica bombardira otok Saros.

Frankobrod, 5. februarja. »Frankfurter Zeitung« poroča, da sta dva bolgarska polka napadla Kadikoj pri Galipoliju, da pa nista mogla pregnati turške posadke, vendar so imeli Turki zelo velike izgube.

Venizelos v Belgradu.

Belgrad, 5. februarja. Grški ministrski predsednik Venizelos je prišel danes z Dunaja v Belgrad ter imel dolgo konferenco s srbskim ministrskim predsednikom Pasićem. Posredoval je baje tudi v srbsko-avstrijskem sporu ter sporočil Pasiću uspeh svoje konference z Berchtoldom.

Bolgarske in romunske šole v Srbiji.

Belgrad, 5. februarja. Uradno se zatrjuje, da vest o ustavitvi poduka na bolgarskih in romunskih šolah v zavzetih pokrajinah v tej obliki, kakor to poročajo nekateri listi, ne odgovarja resnici. Poduk se je ustavil ravnotak, kot v Srbiji vsled vojnega stanja. Ta odredba, ki velja za vso Srbijo, velja tem bolj za novo pridobljene pokrajine, ker so te izključno pod vojaškim nadzorstvom. Tudi vest, da se je upiralo vojaško poveljništvo v Štipu ustanovitvi filialke bolgarske banke, ne odgovarja resnici.

Romunska.

Bukarešta, 5. februarja. Romunska je pristopila včeraj mednarodni zdravstveni konvenciji, ki je bila sklenjena lansko leto v Parizu.

Kiamil paša.

Carigrad, 5. februarja. Bivši veliki vezir Kiamil paša je odpotoval v Egipt.

Vojna likvidatura.

Dunaj, 5. februarja. Današnja »Wiener Zeitung« priobčuje cesarsko naredbo, ki stopi v veljavo 1. marca t. l. in ustanavlja posebno vojno likvidaturo, ki mora začeti poslovati v slučaju mobilizacije in vojne kot dunajski računski urad vojne centrale.

Finančni odsek. — Obdačenje duhovniških korporacij.

Dunaj, 5. februarja. V finančnem odseku se je danes razširila živahna debata o predlogu češkega agrarnega poslanca Stančka, ki je predlagal, da naj se podvržejo osebnodohodninskemu davku tudi duhovniške korporacije, ki naj se smatrajo kot privatna gospodarstva. Finančni minister se je protivil takemu davku, češ, da je tendenca predloge očitna.

Hochenburger in Čehi.

Dunaj, 5. februarja. Češki listi priobčujejo novo naredbo justičnega ministra Hochenburgerja, glasom katere se naroča češkim sodiščem v Sleziiji, da morajo pri nujnih čeških tožbah, ki morajo priti pred kako nemško sodišče, priložiti nemško prestavo. Naravno je, da Čehi takih novih Hochenburgerjevih fermanov ne bodo mirno trpeli.

Mandat posl. Kozlovskega.

Dunaj, 5. februarja. Državni poslanec dr. vitez Kozlovski, ki bo imenovan za predsednika zerijske kreditnega zavoda v Lvovu, bo odložil svoj državnozborni mandat takoj, ko bo objavljeno njegovo imenovanje.

Zvišanje kongruje.

Dunaj, 5. februarja. Govori se, da se bo vpeljalo v slučaju, da se sprejme mali finančni načrt, tudi zvišanje kongruje. Če mali finančni načrt ne prodre, se odgodi tudi regulacija kongruje, ravnotako kakor zakon za državne uradnike.

Zahteve galiških obrtnikov.

Lvov, 5. februarja. V navzočnosti državnih poslancev: dr. Glombin-

skega, Steslowicza, Hudeca in dr. Lisiewiczza, se je vršil včeraj tu obrtniški shod, na kateri je prišlo skoro 1000 delodajalcev in delavcev in ki se je bavil z gospodarskim življenjem v Galiciji vsled zadnjih dogodkov. Sprejet je bil v daljši debati sklep, ki obsega z ozirom na slabe razmere sledeče zahteve:

1. Javna dela, ki jih je sklenilo mesto in dežela, naj se čim prej pričnejo;
2. konkurenca obrtnikov od strani prisilnih delavnic se prepreči;
3. dovolijo naj se kreditne olajšave za podpiranje obrti;
4. iz državnih sredstev naj se dovoli deželi večja vsota za brezobrestna posojila obrtnikom, ali za predujme za prevzeta dela, kakor se to prakticira tudi pri poljedelcih v slučaju elementarnih neizgub;
5. vsi davki naj se znižajo za 50%.

Po zborovanju se je vršil demonstracijski obhod skozi glavne ceste notranjega mesta.

Vseukrajinska stranka.

Lvov, 5. februarja. Glasom poročila »Slova poljskega« se je vršilo v Lvovu ukrajinsko zborovanje, na katerem so sklenili ustanoviti novo vseukrajinsko stranko, ki hoče združiti vse Ukrajince v Avstriji in Rusiji.

Graška gledališča.

Grac, 5. februarja. Mestna občina je z včerajšnjim dnevom prevzela falitna mestna gledališča v lastno režijo ter imenovala sedanjega ravnatelja za artistskega voditelja.

Novi reški škof.

Rim, 5. februarja. Papež je imenoval prelata Vizoto za reškega škofa.

Štirideset ljudskih shodov proti volilni reformi.

Budimpešta, 5. februarja. Kakor smo že poročali, namerava socialnodemokratsko strankarsko vodstvo sklicati za danes zvečer v vseh okrajih Budimpešte 40 ljudskih shodov z dnevnim redom: Volilna reforma in splošna stavka. Županstvo je zelo naznanilo teh shodov na znanje pod pogojem, da prevzamejo sklicatelji odgovornost za to, da se ohrani mir. Obenem je policija storila vse potrebno, da bi udušila eventualne izgrede.

Brzovlak nemškega princa trčil.

Budimpešta, 5. februarja. Brzovlak, s katerim se je vračal Eitel Friedrich iz Bukarešte v Berolin, je trčil na postaji Medias v tam stoječi tovorni vlak. Več vozov brzovlaka je bilo popolnoma razbitih. Kurjač je bil ubit, več oseb težko ranjenih. Princev salonski voz je ostal nepoškodovan.

Budimpešta, 5. februarja. K železniški nesreči pri Mediji, poročajo še sledeče: V tovornem vlaku sta eksplodirala dva voza s petrolejem. Potnikov v brzovlaku se je polastila strahovita panika. Nekateri so poskakali skozi okna. Princ Eitel Friedrich se je rešil samo na ta način, da je skočil v pravem času skozi okno. — Strojevodja, kurjač in en sprevednik so dobili smrtne opekline. Kurjač je bil na mestu mrtev, zavirač tovornega vlaka je pozneje podlegel opeklanam.

Kongregacije na Francoskem.

Pariz, 5. februarja. Včeraj se je sestel ministrski svet pod predsedstvom predsednika Fallièresa, v katerem sta predložila notranji minister Briand in finančni minister Klotz zakonski načrt, s katerim se uvajajo nova določila v kongregacijski zakon iz leta 1910.

Cesarjevo lastnoročno pismo carju.

Dunaj, 5. februarja. Uradno se dementira, da bi bila mnenja raznih listov o vsebini cesarjevega lastnoročnega pisma carju pravilna. Lastnoročno pismo se ne bavi s konkretnimi vprašanji. Zato je tudi mnenje, da bo mogoče odstraniti do 10. t. m. vse priprave, ki so izšle iz medsebojne nezaupanja, napačno.

Berolin, 5. februarja. Knez Hohenlohe se je vrnil danes na Dunaj. S seboj ima carjevo lastnoročno pismo na avstrijskega cesarja.

Italija in Švica.

Berolin, 5. februarja. »Berliner Tageblatt« poroča o vojaški pogodbi med Avstro - Ogrsko in Švico, o kateri so že del časa pisali italijanski listi, glasom katere naj bi nastopali obe državi skupno v slučaju italijanskega napada. Med potekom časnarske kampanje se je trdilo tudi, da je dal šef generalnega štaba baron Conrad inicijativo za to pogodbo leta 1911. V Bernu so dementirali eksistenco take pogodbe na direktno vprašanje bivšega italijanskega ministra Luzattija. Sedaj pa se zopet trdi, da se je baron Conrad jeseni leta 1911 pogajal direktno s švicarskim zveznim svetom in nekaterimi švicarskimi vojaškimi funkcionarji, zlasti z divizionarjem pl. Spre-

cherjem, katerega brat je bil takrat poveljnik graškega kora. Svica bi morala glasom teh pogajanj kora-kati s tremi armadnimi zbori od Simplona in Gottharda proti jugu proti Turinu, med tem ko bi Avstrija istočasno udarila preko Stilserskega sedla proti Bresciji. Te neprestano v Italiji se pojavljajoče vesti delajo v Švici vtisk, kakor da bi Italija iskala povoda, da opraviči zgradbe utrdb ob švicarski meji, ki jih je postavila nekako z mrzlično hitrostjo. Italija je namreč sedaj že skoro dogradila že 14 utrdb v bližini Simplona in Stilserskega sedla.

Smrt poslanca.

Praga, 5. februarja. Danes jutraj je tu umrl bivši mladočeški poslanec Tilscher v 88. letu svoje starosti.

Nemške vojne predloge.

Monakovo, 5. februarja. »Münchener Neueste Nachrichten« poročajo v oficijelnem članku, da bo predložila nemška vlada po Veliki noči državnemu zboru nove vojaške predloge, obenem pa tudi nove davčne predloge za pokritje velikih vojaških stroškov.

Francoski smodnik.

Pariz, 5. februarja. Zbornica je nadaljevala proračunsko debato ter pri točki smodnik konstatirala napredek v upravi smodnišnic, tako da lahko zre Francoska mirno v bodočnost. Sedaj je francoski smodnik vsaj tako dober, kakor v drugih državah, če ne bolj. Mornariški minister je potrdil, da je kakovost francoskega smodnika izborna, in je izjavil, da je francoska mornariška uprava odstranila tudi vse one nedostatke, ki so se pokazali pri preskrbovanju mornarice z živcem. Tako korenito se je vsa uprava izboljšala, da je francosko vojno brodogradnjo pripravljeno, tekmo 20 ur odpluti v boj.

Požar v belgradskem skladišču.

Belgrad, 5. februarja. Danes ponoči je izbruhnil v belgradskem skladišču na kolodvoru velik požar. Glasilec in vojaštvo se je posrečilo požar še v pravem času pogasiti. Vendar je škoda velika.

Belgijski socijalni demokrati.

Bruselj, 5. februarja. Kljub močnim stražam, se je posrečilo socijalnim demokratom uprizoriti tudi večeraj velikanske demonstracije pred parlamentom in kraljevo palačo za splošno in enako volilno pravico.

Nemški glasovi o Rusiji.

Berlin, 5. februarja. Tukajšnji listi pišejo, da bo ostala Rusija v službi novih dogodkov na Balkanu nevtralna. Pri zastopanju slovanskih interesov se bo Rusija omejila na platonično podpiranje zahtev Balkanske zveze. Če bo treba, bo Rusija pustila, kakor je to storila v Jadranskem vprašanju in kakor bo v prihodnosti storila tudi v vprašanju meje Albanije.

Velikanski viharji v Vzhodnem morju.

Kodanj, 5. februarja. Na Vzhodnem morju divjajo strahoviti viharji, kakoršnih ne pomnijo najstarejši ljudje. Tudi pomorski oblasti zatrjujejo, da nimajo primere v vseh znamenitih za sedanje viharje. Naznameni jih vse polno pomorskih nesreč. Ruski parnik za izseljenca »Odesa« je sedel na pečine pri otoku Bornholm, njegov položaj je zelo nevaren. Danski parnik »Kristina« se je s tovarom in moštvo potopil. Pogrešajo tudi več manjših ladij.

Gospodarstvo.

— V postaji Rudolfovo na progi Ljubljana - Rudolfovo - Metlika se odda zgradba podstavba in vrhstavnih naprav ter dobava gramoz za nadstavbo v svrhu razširjenja postaje. Tozadevne dobave in dela se oddajo ponudbenim potem deloma za enotne cene po naknadni izmeri deloma za pavšal. Podrobni podatki so razvidni iz ene prihodnjih števil listov »Osservatore Triestino« in »Laibacher Zeitung«. Ponudbe so vrožiti najkasneje do 15. marca 1913 12. ure popoldne pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: Fr. Pirker, poročnik v Foči, Bosna, 3 K 70 vin in Viktor Sterlekar, c. kr. strojni podčastnik v Pulju, 7 K, nabral med strojnimi podčastniki - Slovenci. Skupaj 10 K 70 vin.

Za »Domovino« daruje neimenovalna gospa 10 K.

Zivelci nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Utrujenost izgine

Kolikor pomočkov tudi dandanes za vse hvalisanje, pa vsi ponavadi izginejo tako hitro kakor so prišli. Ne zaupajo jim, kar se ne morejo sklicevati na dolgo vrsto let priznanih uspehov ter izkušenega učinka. Kako drugače

SCOTTOVA EMULZIJA

že 37 let med zdravniki in laiki slavnoznano kreplivo in jacično sredstvo. Od dela prenapetih ljudem, ki kljub utrujenosti ne morejo prenehati z delom, je posebno priporočati nekoliko tednov trajajoče uživanje Scottove emulzije. Dobrodejni vpliv preparata na slast do jedi in telesna moč se kmalu pokaže, zbudijo se sveži pogum in novo veselje do življenja gresta s tem roko v roki.

Biti pa mora priska Scottova emulzija.

Cena originalni steklenici 2 K 50. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 v v pismenih znamkah doline od vrhke SCOTT & BOWNE, d. z. o. z. na Dunaju VII. sklicevaje se na naš list enkratno vpošiljatev pošlujne od kake lekarne.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm. čistilo za zobe

Seydlin

Izdela se
O. Seydl
Stritarjeva ulica 7.

Dobiva se
so
povsod

Serravallo

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom z zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, pogloblja kri in je rekonvalescentom in melokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljša priznana Tanne-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani: Resljeva cesta št. 1.

polet novozgrajenega Fran Jožefovega jubi. mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem transcoskem izganjanju soli« dokazujejo uspešni vplivi tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po 2 K 50. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalozhah po deželi je izrečno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju
IV. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 372

Greh in smeh...

Zabeljene in osoljene kratkočasnice.

Brez dovoljenja knezoškofjskega ordinarijata izdal Tinček Hudaklin.

Cena 1 krono, s pošto 1 krono 10 vinarjev.

Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Narodna tiskarna

v Ljubljani.

Telefon št. 85.

Se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, jedilnih listov, mrtvaških listov itd. itd.

Telefon št. 85.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Št. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždan, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllisingen, (London), Celovec, Linc Dunaj.

7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-00 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždan, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prago, Linc, (London) Vllisingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Lince, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Lince, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča, Kranja.

7-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prago, Dunaja, Lince, Celovca, Kölna Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-13 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi današnje borze 5. februarja 1913

Dinar	Blagovni
4% maleva renta	84.45 84.65
4 1/2% srebrna renta	87.70 87.90
4% avstr. krona renta	84.55 84.75
4% ogr.	84.30 84.50
4% kranjsko deželno posojilo	— 94.50
4% k. o. češke dež. banke	89. — 90. —

Srečke

Srečka iz 1. 1880 1/2	454. — 466. —
„ „ 1884	620. — 640. —
„ „ 1888	288. — 300. —
„ „ zemeljske 1. izdaje	276. — 288. —
„ „ „ 2. izdaje	248.50 260.50
„ „ ogrske hipotečne	234. — 246. —
„ „ „ komunalne	480. — 492. —
„ „ avstr. kreditne	482. — 494. —
„ „ ljubljanske	64.50 70.50
„ „ avstr. rdeč. križa	51. — 57. —
„ „ ogr.	31.75 37.75
„ „ „ „	28.25 32.25
„ „ „ „	220.50 223.50

Valute.

Ljubljanske kreditne banke	432. — 442. —
Avstr. kreditnega zavoda	622.75 623.75
Dunajske bančne družbe	508.25 509.25
lužne železnice	106.75 107.75
Državne železnice	707.40 708.40
Alpine-Monten	1028.40 1029.40
Ceške sladkorne družbe	361. — 365. —
Zivnostenske banke	266.25 267.75

Ceklni

Marka	11.41 11.45
Franki	117.95 118.25
Lire	95.95 96.15
Rubliji	94.30 94.55
„	254. — 255. —

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 5. februarja 1913.

Termin.

Pšenica za april 1913	za 50 kg 11.74
Pšenica za oktober 1913	za 50 kg 11.25
Rž za april 1913	za 50 kg 10.09
Rž za oktober 1913	za 50 kg 9.78
Oves za april 1913	za 50 kg 10.59
Oves za oktober 1913	za 50 kg 8.90
Koruza za maj 1913	za 50 kg 7.78
Koruza za julij 1913	za 50 kg 7.96

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

februar.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
4.	2. pop.	745.0	7.6	sl. vzh.	del. oblač.
„	9. zv.	745.3	1.2	sr. vzh.	jasno
5.	7. zj.	745.5	-3.4	brezvetr.	megla

Srednja včerašnja temperatura 25°, norm. -13° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Odda se takoj v najem

stanovanje

na dvorišču, obstoječe iz 3 sob in pri-triklin. Povpraša se Mar. Terezije cesta 10. 510

Odvetniški koncipijent

s 5 letno prakso, samostalen delavec, več tudi italijanščine

išče mesta s prvim aprilom t. l.

Cenjene ponudbe pod „Dr. N. N.“ na upravištvu »Slov. Naroda«. 468

Sprejme se takoj spreten in vešč

kovaški pomočnik

in sicer za konje in vozove pri

Val. Urbančiču, Ljubljana, Dolenjska cesta 1. 512

Hiša

z 12 lepimi sobami, tri velike kleti, zra-ven majhen vrt, na lepi legi tik glavne ceste. Hiša je jako pripravna za prodajalno in gostilno, gostilna že obstoja. Promet živahen, posebno s tujci v poletnem času. Proda se iz proste roke. Cena po dogovoru. — Vprašanja pod št. 433 na upravištvu »Sl. Naroda«.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesionirana prodaja strupov 2798 v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto. Zahtevajte cenike!

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine.

Najnižje cene!

Najnižje cene!

Briljantni prstani (pristni la) od 15 K naprej	14 kar. zlate zapestnice z uro od 80 K naprej	14 kar. zlate damske verižice od 19 K naprej
Diamantni prstani 10 „	Srebrne zapestnice z uro 18 „	14 kar. zlati damski collier „ 9 „
14 kar. zlati prstani 3-50 „	Srebrne tula zapestnice z uro 20 „	14 kar. zlate moške verižice „ 19 „
Briljantni uhani 60 „	14 kar. zlate damske ure 20 „	14 kar. zlate moske ure 40 „
14 kar. zlati uhani 3-50 „	14 kar. zlate dam. ure z brlj. 48 „	14 „ zlate m. ure z dvoj. pok. „ 60 „
14 kar. zlate zapestnice 18 „	14 kar. zlate dam. ure z diam. 28 „	l. t. d. l. t. d. l. t. d.

Velikanska zaloga ur, verižic, zlatih, srebrnih in nikljastih, kakor vsi drugi v mojo stroko spadajoči predmeti, pariške mamornate ure itd.

Moje cene so stavljene tako nizko, da kljubujem največji konkurenci in nudim svojim cenjenim odjemalcem največje in najboljše jamstvo.

H. Suttner glavna in razpošiljalna trgovina, Glavni trg št. 25
podružnica in delavnica, Sv. Petra cesta št. 8 **H. Suttner**

Lastna protokotirana tvornica ur v Švici. — Tvorilaška znamka „IKO“. — Edino zastojstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

S 1 majem se odda lep
lokal z delavnico

Več pri:

513

A. Gjudu, Kongresni trg 6.

Prevzamem takoj pod ugodnimi pogoji

trgovino

v najem najraje blizu farne cerkve. Samo resne ponudbe naj se pošljejo na „E K“ trgovca, poštno-ležeče Ljubljana.

477

Jšče se v letošnji sezoni
v postreljanje

**10 velikih
divjih petelinov.**

Ponudbe pod
„Divji petelin“ upravnistvu »Sl. Naroda«.

Stalne krajevne zastopnike

sprejme proti mesečni gotovi plači 150 kron poleg dobre provizije velika avstrijska bančna tvrdka za prodajanje oblastveno dovoljenih srečk na mesečna odplačila. — Ponudbe pod: „Brezskrbna bodočnost št. 455“ na uprav. „Slovenskega Naroda“.

Oddam takoj veliko, suho in zračno

skladišče

24 m dolgo, 14 m široko na Emonski cesti št. 2. Ivan Jelačin, Ljubljana.

507

Redka prilika! Redka prilika!

Avtomobil

z dvema sedežema, 550 kg težak, 12 do 14 konjskih sil, hitrost 70, km izdelek ene najznamenitejših tovarov, zelo dobro ohranjen, se po nizki ceni proda. Motor avtomobila je zelo preprost in močan, nobenih popravil, zato se lahko vozi brez šoferja; poraba bencina majhna. Poraba pnevmatike prav majhna. Vožnja vsled tega neverjetno poceni. Za priljago je veliko prostora. Voz je zelo pripraven za kakega potnika, potujočega uradnika ali zdravnika. Vprašanja pod „Avtomobil“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda“.

406

FRANC LONCAR

436

oblastveno potrjeni inštalater za napravo acetijskih aparatov za plin, vodovodni inštalater in kleparski mojster

Spodnja Siška h. šte. 66

se vljudno priporoča za oddajo del.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja st. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo.

48

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.

Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Št. 2512.

Razpis.

483

1) Za preložitev okr. ceste Trojana-Zagorje pri Zagorju v cestnem okraju Litija; 2) za korekturo deželne ceste Črnomelj-Vinica, v cestnem okraju Črnomelj in 3) za zgradbo okrajne ceste Suhidol-Trata, v cestnem okraju Škofja Loka

na 16000 K, 182000 K in 150000 K proračunena dela in dobave se bodo oddale potem javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedjo pavšalne svote naj se predložijo do 24. februarja t. l. ob 12ih opoldne podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatenih z napisom: „Ponudba za prevzetje cestne gradbe „Trojana-Zagorje“ ali „Črnomelj-Vinica“ ali „Suhidol-Trata“ in sicer je vsako ponudbo posebej predložiti in posebej kuvertirati. Vsaki ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Nerti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu na Turjaškem trgu.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 1. februarja 1913.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega koledvora.

Lokal

na vogalu Kongresnega trga in Vegove ulice

(sedaj uradniško konsumno društvo)

se odda v najem s 1. februarjem 1913.

Natančneje se izve

2095

v pisarni stavbenika g. Roberta Smielowskega, Rimska cesta 2.

Zaradi prevzetja drugega podjetja oddam svojo zelo dobro idočo

trgovino z meš. blagom

ki se nahaja na zelo obljubljeni cesti tik mesta Ljubljane, pod zelo ugodnimi pogoji. Ker je trgovina dobro vpejlana, reflektiram samo na poštene ponudnike, kateri naj pošljejo ponudbe na upravnistvo »Slovenskega Naroda“ pod „Srečna bodočnost št. 57“ Ljubljana.

391

Najboljša in najzdravejša

**barva
za lase in brado**

2024

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kito, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebščine itd.

Teodor Kunc

Ljubljana,

Prešernova

ulica št. 5

I. nadstr.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje

najfinjših

angleških

kostumov,

paletotov,

franc. toalet itd.

Izdelovanje